

SOLI DEO GLORIA

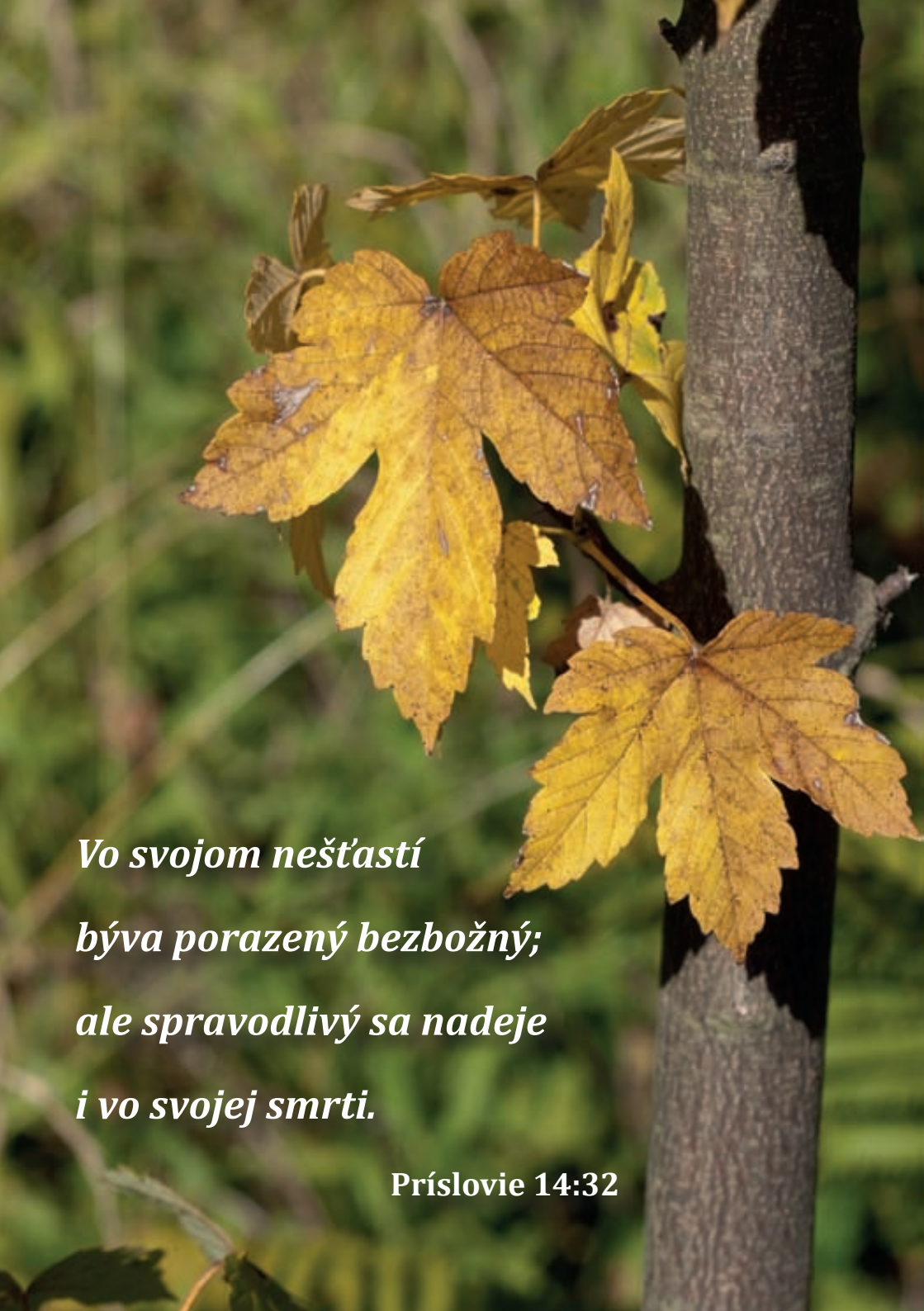
# *Solas*

číslo 28

jeseň 2015



**viera  
v evanjelium**



*Vo svojom nešťastí  
býva porazený bezbožný;  
ale spravodlivý sa nadeje  
i vo svojej smrti.*

**Príslovie 14:32**

## Nádherná, blažená zvest'

Tak láskyplne, milo k nám znie zvest'  
 krásna, nad ktorú viac niet:  
 že z lásky Ježiš dal svoj život  
 za hriešny, zahynulý svet.

On z nebeských zostúpil výšin  
 a vzácnu krv za viny dal,  
 za hriešnych, biednych, slabých ľudí  
 Pán zmiernou obeťou sa stal.

Je dokonané dielo spásy –  
 Prúd milosti už plynie k nám:  
 kto vierou do neho sa vnorí,  
 Pán v náruč privinie ho sám.

*Spevník Duchovné piesne, Nitra 1987, pieseň č. 107.  
 Publikované s láskavým súhlasom zostavovateľa spevníka.*

## obsah

Nádherná, blažená zvest'.....	1	O Sáre a Hagari .....	18
Zodpovednosť človeka .....	2	Uverenie v evanjelium.....	22
Úžitok z obriezky.....	4	Hľa, človek! .....	28
Niet spravodlivého ani jedného.....	8	Ježiš: Syn Márie, Syn Boží.....	32
V abrahámovskej viere .....	11	Jabeš-gileád v nás a dnes .....	34
Abrahámove zlyhania.....	15	Vyčistil som svoj dom.....	38

## Zodpovednosť človeka

*Čo sme videli a počuli, zvestujeme vám, aby ste aj vy mali obecnosť s nami.*

*A naše obecnosť je s Otcom a jeho Synom, Ježišom Kristom.*

1. Jánov 1:3

Boh jedná s človekom, stará sa o jeho potreby, zaopatruje ho. Dážd' prší a slnko svieti na každého jedného človeka. Pýtame sa: Aká je odpoveď človeka svätému Bohu na všetko jeho zaopatrenie a starostlivosť?

Písmo v 2. Mojžišovej 34:6-7 opisuje Boha ako toho, ktorý je milosrdný a dobrý: „*Hospodin, Hospodin, silný Boh lútostivý a milosrdný, dlho zhovievajúci a veľký čo do milosti a pravdy, ktorý zachováva milosť tisícim a odpúšťa neprávosť, prestúpenie a hriech...*“ Verš sedem potom ešte pokračuje slovami: „*ktorý však nijakým činom nenechá bez trestu vinného...*“

V týchto veršoch čítame, že „Boh je prekypujúci v добрote a v pravde“. Slovo *pravda* môže znamenať aj *hodnoverný*, teda *hodný dôvery* alebo *verný*. Takže o Bohu čítame ako o tom, ktorý je hodnoverný, tak isto je veľký čo do milosti a pravdy, a tak isto je veľký vo svojej vernosti. Ale takisto súčasne nenechá vinného len tak, bez trestu.

Keď je Boh taký, ako o ňom čítame v Písme, aký má byť potom postoj človeka k takémuto Bohu? K Bohu, ktorý je plný svetla a v ktorom nie je žiadna temnota? K Bohu, ktorý je jediný dokonalý a jediný čistý, a ktorý je Bohom lásky? K Bohu, ktorý je plný života, milosrdenstva a milosti? Veľký v добрote a v pravde, a ktorý je odpúšťajúci? Ale tak isto je aj sudcom. Je to sudca, ktorý bude súdiť všetko živé. Je to sudca, ktorému sa každý jeden človek musí zodpovedať.

Je to sudca, ktorý mnohých zavrhnú do večného pekla, ale tak isto on je aj ten, ktorý mnohým poskytne večný život.

Aká je zodpovednosť človeka vo vzťahu k svätému a spravodlivému Bohu? Čo tento Boh očakáva od človeka? Čo očakáva od tých všetkých, ktorých on sám stvoril? Predtým, ako odpovieme na predchádzajúce otázky, povedzme si, kto vlastne je človek. Aký bol Boží zámer, keď stvoril človeka? Za akým účelom bol človek stvorený?

V 1. Mojžišovej 1 čítame, že Boh stvoril človeka na svoj vlastný obraz, na svoju vlastnú podobu ho stvoril a stvoril ho za účelom mať s ním spoločenstvo. To bol jeden zo zámerov, prečo Boh stvoril človeka. Po tom, ako stvoril nebesá a zem a všetko na nich, pozrel sa na svoje dielo a videl, že *všetko, čo učinil, bolo veľmi dobré* (1. Mojžišova 1:31). Bol potešený zo svojho stvorenia, a aj zo stvorenia človeka.

Ale dnes, keď sa pozrieme na človeka, tak máme zjavný problém. Dnes sa musíme pýtať: „Čo sa stalo?“ – lebo človek sa dnes už nenachádza v tom stave dokonalosti, v ktorom bol stvorený. Dnes je človek v postavení vzbury a rebélie voči Bohu; nachádza sa v nemorálnom stave. Je v stave, ktorý

je opísaný v Liste Rímskym 3:9-18. Tu čítame, že nie je ani jeden spravodlivý, čo inými slovami znamená, že nie je nikto, kto je nevinný. Nie je nikto, kto je svätý – a v tomto stave pádu je človek nepriateľom voči Bohu. Preto, že kvôli hriechu je teraz vo vzbure voči Bohu, učinil sám seba Božím nepriateľom. Apoštol Jakub sa pýta: *Či neviete, že priateľstvo so svetom je nepriateľstvo voči Bohu?* (Jakub 4:4). Kto teda chce urobiť zo seba priateľa sveta, dokazuje sa ako Boží nepriateľ. Takým je človek vo svetle svätého Boha.

Život človeka tu na tejto Zemi je veľmi krátky. Sme len *parou, ktorá sa na málo ukáže a potom mizne* (Jakub 4:14). Vo svetle Boha ani náš život teraz vôbec nie je ani dlhý, ani obzvlášť významný. Sme len nádoba z hlíny v rukách hrnčiara. Toto je dnešné postavenie človeka – toto je postavenie padlého človeka, človeka, ktorý je v hriechu. A jeho problém je, že je určený na potrestanie, na odsúdenie do večného zahynutia. Pritom je tu ale niečo úžasné: Boh nás miluje. Miluje nás a túži mať s človekom úzke a dôverné spoločenstvo. Miluje nás tak veľmi, že poskytol spôsob, cestu, ako toto spoločenstvo znova prinavrátiť, obnoviť.

Človek sám seba hriechom oddelil od Boha a vylúčil sa so spoločenstva s ním. Ale Boh vo svojej láske preklenul, premostil priepasť medzi človekom a sebou samým tak, že poslal svojho Syna, Ježiša Krista, aby zomrel za naše hriechy na krí-

ži, a tak poskytol spôsob, aby sme mohli mať znova spoločenstvo s ním.

Človek pre obnovu spoločenstva s Bohom neurobil nič – a to je to úžasné. Je to dielo Božej lásky k jeho padlému, hriešnemu stvoreniu. Čo teda má človek urobiť v takejto situácii? Nuž, človek sa má, jednoducho povedané, pokoriť a poddať svätému Bohu tak, ako to píše apoštol Peter: *„Pokorte sa teda pod mocnú ruku Božiu, aby vás povýšil svojím časom.“* (1. Petrov 5:6).

Častokrát pri zvestovaní evanjelia niektorí nakoniec s vami aj súhlasia a pripúšťajú: „Áno, sme veľmi hriešni.“ Potom sa ich pýtam: „A čo s tým chcete urobiť?“ Smutné je, že väčšina ľudí odpovie, že sa musia polepšiť, že sa musia stať lepšími, že musia zo seba urobiť lepšieho človeka. To ale nie je cesta, ktorú stanovil Boh, ktorú zjavuje Písmo a zvestuje sa v evanjeliu.

To, čo potrebuje urobiť hriešny človek, je, že sa má vzdať, pokoriť, poddať sa Bohu, urobiť pokánie zo svojej hriešnej podstaty (prirodzenosti), zo svojich hriechov, zo svojich zvrátených, zlých skutkov a veriť Bohu a spoľahnúť sa na dielo Ježiša Krista, Božieho Syna, ktorý zomrel za naše hriechy a vstal z mŕtvych pre naše ospravedlnenie (Rímskym 4:25). Toto sú podľa Božieho pohľadu kroky, ktoré má človek konať.

A toto je odpoveď na otázku: „Aká je zodpovednosť človeka a čo Boh očakáva od človeka?“

*A my sme videli a svedčíme, že Otec poslal Syna za Spasiteľa sveta.* (1. Jánov 4:14)

*Každý, kto verí, že Ježiš je Kristus, narodil sa z Boha.* (1. Jánov 5:1)

*A toto je to svedectvo, že nám Boh dal večný život, a ten život je v jeho Synovi.*

*Ten, kto má Syna, má život; kto nemá Syna Božieho, nemá života.* (1. Jánov 5:11-12)

Jesse Winkler

## Úžitok z obriezky

*Čo má teda viacej Žid? Alebo aký je úžitok z obriezky?*

Rímskym 3:1

Apoštol Pavol v druhej kapitole Listu Rímskym upozorňuje svojich bratov podľa tela, aby sa nespoliehali na svoju telesnú obriezku, lebo *nie je ten Židom, kto je ním zjavne, navonok, ani nie je obriezku obriezka na tele; ale Židom je ten, kto je ním skryte, v srdci, a obriezku je obriezka srdca v duchu, nie v litere...* (Rímskym 2:28-29).

V tretej kapitole vo veršoch 1-8 formou otázok a odpovedí vykladá svojim bratom podľa tela úžitok z ich postavenia pred Bohom a potom poukazuje na ich skutočný stav. Búra myslenie Židov v tom, že ak si myslia, že sú považovaní za spravodlivých kvôli národnosti a kvôli vonkajším právam, tak sa mýlia. Pavol predpokladá, že z tohto jeho tvrdenia budú pohoršení a v ich myšliach sa vynoria nejaké otázky. A tak ich možné otázky vysloví sám a odpovedá na ne ešte skôr, než by mu ich stihli položiť.

Prvé, čo Pavol rieši, je dané otázkou v prvom verši: *„Čo má teda viacej Žid? Alebo aký je úžitok z obriezky?“* Ak obriezka nezachráni a nič neprospeje, tak aký je potom cieľ a účel vyvoleného Božieho národa, a aký je z toho úžitok? Pavol odpovedá nasledovne: *„Prináša ti to úžitok na každý spôsob, aký si len vieš predstaviť, ale ten hlavný spôsob, akým ti to je užitočné, je ten, že ti boli zverené výroky Božie.“*

Židia majú veľký úžitok a prednosť v tom, že im boli zverené všetky starozákonné písma – bol im zverený celý Starý zákon. Mali zákon, prorokov, knihy poézie a všetky ostatné písma. Všetky boli napísané v ich jazyku, a preto ich mohli čítať a rozumieť im. Boh v nich

jasne zjavil svoju podstatu a charakter a všeobecne to, kým on je. V porovnaní s nimi ostatok, zvyšok sveta mohol cez stvorenie vidieť len záblesk Boha, ale nemohol si nič o ňom prečítať. Pavol im hovorí: *„Vy viete, aký Boh je. Ale podľa vám zverených písam tak isto viete aj to, aký je človek. Poznáte Božie štandardy pre človeka a viete presne, čo Boh od nás očakáva, a to je nesmierna výhoda, pretože bez tohto napísaného Božieho slova, človek nevyhnutne robí jednu z dvoch vecí: a) Pokladá sa za lepšieho, než v skutočnosti je, a myslí si o sebe, že má viac výhod, než v skutočnosti má. Alebo b) robí Boha menším, než v skutočnosti je. Robí Boha menej spravodlivým, menej pravdivým, dokonca aj menej milosrdným.“*

Problém je v tom, že človek bez zapísaného Božieho slova nemá správnu predstavu o Bohu, a ani o človeku (ľuďoch) a o sebe samom. Pavol Židom pripomína, že oproti ostatným národom oni majú túto veľkú výhodu, lebo: *„Vy viete, kto Boh je, kým on je.“* A potom pokračuje podobne vo verši tri: *„Lebo ved' čože, ak niektorí neverili?! Či azda ich nevera zmarí vernosť Božiu?“*

Pavol akoby cítil, že by mu položili túto otázku, a tak ich sám touto otázkou

predchádza a hovorí „Tak len preto, že vy ste teraz neverní, a preto, že ste neuverili a boli bez viery, robíte Boha neverného? Hovoríte: Ak my sme skutočne Židia a zaslúbenia boli dané nám, ale my sme aj tak neuverili, potom jeho slovo, jeho zaslúbenia nemajú žiadnu cenu. Boh potom vôbec nie je mocný, lebo nás ani nemôže učiniť takými, aby sme zachovali jeho slovo a boli mu verní.“ Ak mal z neviery Židov byť niekto vinný, tak v myslení Židov bolo, že by to mal byť Boh. Ale Pavol hovorí: „To nie je tak. To nie je pravda. Božie zaslúbenie nie je zrušené a Boh nie je neverný. Už len tá sama skutočnosť, že Boh vás bude súdiť, ukazuje, že Boh je stály v svojom charaktere. To, že Boh bude súdiť bezbožného Žida, je úplne v súlade s písomným zjavením starozákonných písíem. Boh na nijaký spôsob nebol neverný tomu, čo zjavil.“ – „*Nech sa nestane! Ale Boh nech je pravdivý, a každý človek luhár, ako je napísané...*“ (verš 4). Pavol im hovorí: „Musíš zmeniť spôsob svojho myslenia a pochopiť, že je to Boh, ktorý je pravdivý, a nie ty.“

Človek sám v svojej pýche, v svojej vzbure súdi a obviňuje Boha z toho, že všetko to zlé zaviniť On. Súdi to, čo sám nemôže chápať, a obviňuje Boha, ktorý je vševediaci. Ako často počujeme ľudí vo svete takto hovoriť, ale, žiaľ, deje sa to aj v cirkvách. Moderná filozofia a liberálne kresťanstvo zvolilo tento prístup. Nuž, ten malý, konečný, obmedzený človek, toho istého zloženia ako kus hliny, posudzuje živého Boha, ktorého nikdy nemôže pochopiť a hovorí: „Pozri, Boh je neverný, nevie veci urobiť správne a zdá sa, ako keby ani nebol milujúci.“ Pavol takýmto hovorí: „Keď ti takéto

myšlienky prídu na myseľ, mal by si povedať: *Nie, Boh má pravdu a ja som klamár. Ja to celkom nechápem, neviem to celkom obsiahnuť, ale som si istý, že som to ja, kto sa mňa pravdy a kto nechápe. Ale to, čo predsa len viem, je, že Boh nie je neverný a ani nespravodlivý. On v svojom charaktere musí byť úplne spravodlivý a ak sa mne zdá a usudzujem, že je nespravodlivý, tak to musí byť zo mňa, a nie z neho. Som to ja, ktorý nerozmýšľa správne.*“

Toto môžeme považovať za prvé pravidlo na kontrolu našej vlastnej teológie, nášho vlastného spôsobu rozmyšľania a logiky: Nikdy to nie je Boh, ktorý by urobil niečo zle alebo nespravodlivo. Ako príklad Pavol uvádza slová kráľa Dávida. Dávid spáchal cudzoložstvo s Batšebou a pritom Dávid bol spravodlivý a dobrý človek – a podľa Písma človek „podľa Božieho srdca“, ale napriek tomu padol do tohto otrasného hriechu.

Keď počul, že Batšeba je tehotná, tak chcel prikryť, zakamuflovať svoje prestúpenie. Keď je Dávidov hriech nakoniec úplne odhalený, Dávid volá a hovorí Bohu: „Pane, proti tebe a len proti tebe samému som zhrešil.“ Čo je na tom pozoruhodné, je to, že spáchal cudzoložstvo s Batšebou, zabil jej manžela a pritom hovorí, že to nebolo proti nim, ale že „to bolo proti tebe, Bože, proti komu som zhrešil.“ Tak hovorí citát zo Žalmu 51. A to, čo Pavol o Dávidovi hovorí vo verši Rímskym 4:6-8, je citát zo Žalmu 32:1-2. Dávid vyznáva: „To odsúdenie, ktoré ja prijímam od teba, Bože, je spravodlivé. Ty si dokázal sám seba. A tá skutočnosť, že si ty vyriekol odsúdenie proti mne, len dokazuje, že si plný práva, aby si mohol zvíťaziť,

keby si sa súdil.“ A potom hovorí: „Ak by teba niekto súdil, Pane, ty vždy v tom súde zvíťazíš, vždy sa dokáže, že ty máš pravdu. Skutočnosť, že ty súdiš môj hriech, Pane, je pravdivá, je to správne.“ Pavol hovorí: „Váš kráľ Dávid súhlasil s Bohom, keď Boh súdil jeho hriech. On nepovedal, že Boh bol ten neverný.“ On vedel veľmi dobre, že to je on, kto bol neverný. To, čo sa Dávid nakoniec snaží povedať, je, že súd nad ním dokazuje Božiu spravodlivosť. Hovorí: „To, čo som urobil, bolo veľmi škaredé, zlé, hriešne. Tá skutočnosť, že som bol neverný a ty si ma odsúdil, Pane, dokazuje tvoju spravodlivosť – ty si spravodlivý; to dokazuje, že ty si dobrý, a to dokazuje, že ty budeš súdiť bezbožných.“

Pavol, zmyšľajúc židovským zmyšľaním, hovorí: „Viem teda, čo mi poviete. Poviete mi toto: „Ak to, čo robíme, dokazuje, že sme neverní, a ak toto dáva na známosť Božiu spravodlivosť, po-

tom prečo nás má súdiť? Ved' my takto oslavujeme Boha! Celý svet môže vidieť, ako nás Boh bude súdiť pre nevernosť, a môže povedať: *Ó, áno, Boh je spravodlivý.* Tak prečo by Boh mal odsúdiť niečo, čo ho v skutočnosti oslavuje?“ („*Ale ak naša nespravodlivosť len dokazuje spravodlivosť Božiu, čo povieme? Či nie je potom Boh nespravodlivý, ktorý nesie na nás hnev? (Po ľudsky hovorím)*“ – verš 5). *Po ľudsky hovorím* – dodáva Pavol. A čo znamená tento dodatok? Že nehovorí podľa Božieho Ducha? Slovo *hovorím* tu znamená, že rozpráva a hovorí myslenným telesného človeka (ako telesný človek). Vieme však, že telesné zmyšľanie je v nepriateľstve s Bohom (Rímskym 8:7-8), je v protirečení a v boji, vo vojne s Bohom.

„*Lebo ak pravda Božia rozhojnila sa mojou lžou na jeho slávu, prečo som potom ešte i ja súdený ako hriešnik? A či potom nemáme radšej robiť zlé, ako sa nám rúhajú, a ako niektorí vravia o nás, že hovoríme, robme vraj zlé, aby prišlo dobré? Ktorých odsúdenie je spravodlivé.*“ (3:7-8). Ak tvoje ľudské zmyšľanie, bez ohľadu na to, aké je logické, je: „Keď ja som nespravodlivý a Boh je tým ukázaný ako verný a spravodlivý, tak prečo by som potom mal byť súdený?“ Pavol na toto hovorí: „To je bláznivé, to je nezmyselné, to je nepravdivé.“ Ako by potom Boh mohol súdiť celý svet? Žid si bol vždy istý tým, že Boh bude súdiť pohanov, ale tiež v tom, že tento súd nad neobrezaným pohanským svetom dokazuje Božiu spravodlivosť! Pavol hovorí: „Keď ty ako Žid vieš, že Boh súdi nespravodlivosť pohanov, súdi nespravodlivý bezbožný pohanský svet a tento súd oslavuje spravodlivého Boha, ktorému





ty slúžiš, tak prečo si potom myslíš, že keď Boh je dokázaný ako spravodlivý sudca, a ty si nájdený ako nespravodlivý, že ty by si mal byť z tohto súdu vynechaný?“ Ak áno, mal by Boh takýmto istým spôsobom súdiť aj pohanov? Mal by Boh povedať, že preto, že pohanský svet ma svojim hriechom oslavuje, mám ich nechať neodsúdených, ako to požaduješ pre seba? Mám nechať neobrezaných Filištíncov neodsúdených a prijať ich spolu so Židmi do jedného kráľovstva? To by už ale pre Žida bola pohoršujúca myšlienka, ale pre seba túto výhodu chcel mať.

Abrahám, ich praotec, toto dobre vedel. Keď sa Boh chystal súdiť Sodomu a Gomoru, čo povedal Abrahám Bohu? Či On, sudca celého sveta, môže konať nespravodlivo? *„Kdeže by si učinil takú vec, aby si usmrtil spravodlivého s bezbožným, a aby bol spravodlivý zrovna taký ako bezbožný! Nech je to preč od teba! Či azda sudca celej zeme neučíni súdu?“* (1. Mojžišova 18:25). Abrahám hovorí: „Bože, ty musíš byť spravodlivý.“ Čo teda Abrahám povedal? Bože, ty si spravodlivý! Preto nemôžeš odsúdiť spravodlivého spolu s bezbožným (pozri 1. Mojžišova 18:23). Abrahám nikdy nepovedal, že Boh nemôže súdiť Žida spolu s pohanom, ale hovorí „Bože, ty nemôžeš súdiť spravodlivého s bezbožným človekom“ – a to je rozdiel („... Či azda zahladíš spravodlivého s bezbožným?“). Abrahám úplne súhlasí s tým, že si bezbožný človek zaslúži akýkoľvek súd, čo ale zahŕňa aj bezbožného, skazeného Žida.

Pavol teda hovorí: „Ak si ty naozaj myslíš, že Boh dokazuje svoju spravodlivosť cez tvoju nespravodlivosť a že

pritom ty sám nebudeš súdený, tak ako potom Boh bude súdiť svet?“ Bude súdiť tak, že bezbožných neodsúdi, nenechá ich voľne odísť zo súdu preto, že by ich nespravodlivosť dokazovala jeho spravodlivosť? Nie, tak to nebude! Boh každý hriech, bezbožnosť a nespravodlivosť odsúdi. Božie súdy sú stále spravodlivé a podľa pravdy, lebo Boh je spravodlivý a pravdivý vo svojej podstate.

Týmto sme sa naučili druhú vec. Ak akákoľvek teológia necháva otvorené dvere pre nemorálnosť, tak si môžeš byť istý, že v žiadnom prípade toto učenie nie je od Boha. Ak ti kedykoľvek a ktokoľvek povie: „Bud' nemorálny, aby sa tým Boh zjavil vo svojej milosti. Bud' nemorálny, aby tým Boh bol ukázaný ako spravodlivý. Vôbec sa nestaraj o svoju svätosť, lebo svätosť nie je dôležitá a čím viac zlých vecí urobíš, tým viac každý bude vidieť, aký je Boh svätý a spravodlivý. Ak sa dostaneš k teológii, ktorá ti dáva licenciu na hriech, tak si buď istý, že takáto teológia, učenie, nie je od Boha.“

Satan je otcom každej lži. On je klamár a takéto učenie je jedno z jeho klamstiev. Ak niekto prijme ako pravdu, že „hriech v jeho živote je úplne v poriadku, lebo tým oslavuje Boha“, tak potom nepochopil Boha, jeho milosť a spravodlivosť a učinil z Boha klamára. Odsúdenie, ktorého sa mu nakoniec dostane, bude úplne zaslúžené.

Pravá doktrína, pravá teológia a zdravé biblické učenie majú vždy viesť k túžbe po väčšej svätosti. Vždy majú viesť k tomu, aby sme chceli byť viac a viac podobní Kristovi.

Jesse Pirschel  
9. 5. 1999

## Niet spravodlivého ani jedného

*Čo teda? Či máme nejakú prednosť?*

*Nijakým činom, lebo tu prv sme obvinili i Židov i Grékov, že všetci sú pod hriechom Rímskym 3:9*

Verše Rímskym 3:9-18 poskytujú Boží pohľad na človeka. A ako vyzerá človek z Božieho pohľadu? *Každý jeden je rovnako úplne skazený.* To je Boží pohľad na človeka. Nie je to porovnanie človeka s človekom, nie porovnanie Žida s pohanom, ale videnie človeka pohľadom Božích očí. Je to porovnanie s Ježišom Kristom, lebo on je štandard spravodlivosti.

Vo verši 3:2 svojim bratom podľa tela Pavol hovorí, že oproti iným národom majú veľkú výhodu, lebo *Žid má o mnoho viac, a mnohý je úžitok z obriezky na každý spôsob, lebo najprv preto, že sú im zverené výroky Božie.* Následne ale kladie otázku: *„Čo teda? Či máme nejakú prednosť?...“* (verš 9) a hneď aj odpovedá: *„Nijakým činom...“* Vôbec nie! V porovnaní s inými nie sme o nič lepší.

Židia mali veľké výhody a všimnime si, že všetky výhody, ktoré mali, boli od Boha. Mali výroky, ktoré boli od Boha, mali zmluvu, ktorá bola od Boha, mali ustanovenia, obrady a zákon, ktorý bol všetok od Boha. Ale ich nevýhoda bola (rovnako ako všetkých ostatných ľudí, národov), že mali skazenú prirodzenosť, ktorá úplne odmietla všetko to, čo im Boh ponúkol ako ich výhody. Všetky výhody, ktoré mali, z nich neurobili dedične lepších a nezmenili ich prirodzenosť. „Áno, ty máš Božie slovo, ale nie si lepší v svojej podstate, lebo všetci, Židia aj Gréci (pohania) sú pod hriechom.“ Každý človek je už svojím narodením pod hriechom, čo znamená, že každý je svojím narodením pod vplyvom a pod odsúdením hriechu. Sme pod vládou

a mocou hriechu, sme skazení a všetci sme neužitoční (verš 12). Proti tomuto sú časté námietky: „Nie, to nie, veď človek má v sebe aj niečo dobré.“ To je síce pravda, lebo človek stále môže fungovať a robiť niečo dobré a užitočné. Je to s ním ale tak ako s havarovaným autom.

Auto bolo navrhnuté, skonštruované a vyrobené s nejakým cieľom. Má motor, má volant a ostatné veci, vďaka ktorým funguje a naplňa účel, kvôli ktorému bolo vyrobené. Teda auto je fungujúce a jazdí, ale zrazu dôjde k havárii a auto je úplne zdemolované. Nieкто sa naň pozrie a povie: „Ale tu je ešte nepoškodený volant a je to stále dobrý a fungujúci volant.“ Volant je síce dobrý, ale auto ako celok je skazené, zničené. Už nie je tým, čím bolo pred haváriou, je nepoužiteľné. Určite sú tam ešte aj nejaké iné dobré skrutky a súčiastky, ktoré sa dajú použiť, ale cieľ, pre ktorý bolo auto vyrobené, je už zmarený; auto ako celok sa už nedá použiť.

Tak je to aj s človekom. Aj on ešte stále môže urobiť nejakú dobrú vec, ale už nerobí to, k čomu bol pôvodne stvorený, nenaplňa zámer, ktorý s ním Boh mal. To je zmysel prehlásenia veršov 3:9-18

o človeku. Verše hovoria: „Ľudia, ale vy už nerobíte to, k čomu ste boli stvorení! Teraz už ste pod mocou hriechu a kvôli tomuto už teraz nefungujete tak, ako sa od vás očakávalo.“

Môžeme povedať, že ak by hriech bol modrej farby, všetci by sme boli modrí, aj keď by každý z nás mal iný odtieň. Tvoja modrá by mohla byť síce o trochu svetlejšia ako moja, ale stále by si bol aj ty modrý. Všetci sme sa odchyľili od pôvodného účelu (zámeru), všetci sme neúžitocní rovnako ako havarované auto – a „... *Niet spravodlivého ani jedného*“ (verš 10). V porovnaní s Ježišom Kristom nikto z nás nedosahuje štandard spravodlivosti (pozri Skutky 3:14). Môžeme si o sebe myslieť, že sme lepší ako tí vedľa nás, ale pozrime sa na absolútne porovnanie, na spravodlivosť Ježiša Krista. Nikdy takú spravodlivosť sami zo seba nedosiahneme.

„*niet toho, kto by rozumel, niet, kto by vážne hľadal Boha*“ (verš 11). To znamená, že nikto nechápe Boha, nechápe jeho pravdu, jeho cestu; v našej prirodzenosti máme pokazený, skreslený pohľad na Boha. Nechápeme jeho svätosť, jeho spravodlivosť. Nechápeme Božie cesty a kvôli tomuto Pavol hovorí: „Nikto ho nehladá.“ Preto, že Boha nechápeme a nepoznáme ten správny spôsob, ako sa naňho pozerat', nikdy ho nehladáme správne. Preto, že ho nechápeme, nemôžeme ho hľadať a skutočne, pravdivo uctievať. Nechápeme jeho cesty, a preto ho nemôžeme správne hľadať v pravej poslušnosti.

A tak je to so všetkými – nezáleží na tom, na koho sa pozeráš. Pozri sa na farizeja. On je nesmierne ortodoxný, je pravoverný a pozná Starý zákon. Pozná pravidlá, ale kvôli nepravdivému po-

znaniu Boha zneužíva a mení všetko to, čo mu je zverené – a nevidí, nevníma Boha správne.

Keď Nikodémovi bolo povedané, že sa musí narodiť znova, kvôli nesprávnemu chápaniu Boha povedal: „Ako sa ja môžem vrátiť tam, úplne na začiatok?“ Aká bola Ježišova odpoveď na túto otázku? – „Ty si učiteľ v Izraeli, a ty nechápeš tieto veci?“ Hovorí mu: „Ty si jeden z vodcov v Izraeli, učíš iných ľudí, ale ty nechápeš Boha. Keď nechápeš toto, nemôžeš ho ani správne hľadať a poznať.“ Rovnako tak to bolo aj s bohatým mládencom: „Čo musím urobiť, aby som bol spasený?“ Chcel niečo urobiť, chcel prísť k Bohu cez svoje skutky. Túto predstavu mal len preto, že mal nesprávne chápanie Boha. Preto ho hľadal týmto spôsobom. Jeden jediný spôsob, akým človek môže hľadať Boha, je prostredníctvom Božieho Ducha. Boh je duch a duchovné veci môžeme poznávať len prostredníctvom Ducha. Telesnou myslou sa duchovné veci nedajú poznať: „*Ale telesný človek nechápe vecí Ducha Božieho, lebo sú mu bláznovstvom, a nemôže ich poznať, lebo sa majú duchovne posudzovať.*“ (1. Korintským 2:14).

V našej prirodzenosti nie sme duchovní. A preto, že nie sme duchovní, nemôžeme chápať Boha. Sme telesní, myslíme podľa tela a bojujeme proti veciam Ducha (pozri Galatským 5:17 a Rímskym 8:7-8). Rodíme sa s telesnou prirodzenosťou, preto sme všetci odvrátení od Boha, nikto Boha sám od seba nehladá. Každý je odvrátený od Boha a každý si ide svojou vlastnou cestou, ktorú si sám vyvolili. Čo potom v tomto prípade človek potrebuje nevyhnutne,

aby začal hľadať a hľadal Boha? Je to Boží Duch, ktorý musí začať meniť človeka a ktorý ho k hľadaniu musí priviesť. Je to Svätý Duch, ktorý usvedčuje človeka o jeho zlých cestách, nespravodlivosti a hriechu (pozri Ján 16:8-9).

Čítame teda, že zo svojej telesnosti nikto nehľadá Boha, všetci sú odvrátení, neprinášajú úžitok, a tým sú zbytoční. A to je povedané o všetkých – o Židoch aj o pohanoch. Nikto nemôže prísť k Bohu svojou vlastnou spravodlivosťou, lebo človek je plný klamstiev, prekliatia, horkosti a jedu práve tak ako had a všetkého toho, čo je uvedené vo veršoch 3:13-18.

Minulosť hriešneho človeka je zničenie a mizéria. Keď sa pozrieme naspäť na život hriešneho človeka (aj na ten svoj), pýtame sa, čo po ňom ostáva. Nič také, čo by Boh mohol použiť, len poníženie, nespravodlivosť a bieda. Nepoznali cesty pokoja. Nikto nenašiel cestu, ktorá vedie k pokoju. Tú cestu, ktorú Boh ustanovil, tú nepoznali. Dôvod, prečo všetci robia všetky spomínané veci, je, že niet bázne Božej v ich očiach. Preto si nemyslia, že ich bude niekto súdiť. Myslia si, že sú nezávislí a že niet toho, komu by sa mali zodpovedať. Nie je v nich žiadna úcta pred Bohom, ani žiadna úzkosť, ani strach z Boha, ale Biblia hovorí, aké je dôležité, aby to v nás bolo. Bázeň pred Bohom je počiatkom múdrosti a poznania (Príslovia 1:1-7, 14:27). Bázeň pred Bohom je počiatkom hľadania všetkého dobrého.

Po prečítaní slov zapísaných v týchto veršoch tretej kapitoly o tom, aký človek je, by sa postojom človeka mal stať strach a rešpekt pred Bohom a uvedomenie si, že si nezaslúži nič iné, iba

odsúdenie. To je to najlepšie miesto, ten najlepší postoj, z ktorého by mal každý človek začať hľadať Boha. Človek, ktorý uveril, má touto cestou pokračovať aj ďalej. Nie v strachu, nie v úzkosti, ale v bázni pred Bohom.

Pavol v ďalších veršoch pripomína, že zákon, ktorý bol daný človeku, nemôže k spaseniu pomôcť – človek sa poslušnosťou zákona nemôže stať spravodlivým a dosiahnuť spasenie, lebo zákon ponúka len poznanie hriechu: „*A vieme, že všetko, čo hovorí zákon, vraví tým, ktorí sú pod zákonom, aby boli zapchaté každé ústa, a celý svet aby bol vinný Bohu, pretože zo skutkov zákona nebude ospravedlnené pred ním niktoré telo, lebo skrze zákon poznanie hriechu.*“ (3:19-20).

Pavol hovorí: „... zákon hovorí k tým, ktorí sú pod ním.“ Takže akýkoľvek zákon, pod ktorým sa nachádzaš, či už je to Mojžišov zákon, alebo u tých, ktorí nemajú písomné zjavenie zákona, je to zákon svedomia, má tú úlohu, aby zjavil hriech a ukázal, že všetci sú pred Bohom vinní. Ide o to, aby človek prišiel k poznaniu svojej hriešnosti a viny tak ako kráľ Dávid, keď vyznal, že Boh je spravodlivý, ale on je vinný: „... *Riekol som: Vyznám Hospodinovi svoje prestúpenia.*“ (Žalm 32:5 a Žalm 51).

Pavol hovorí: „Dôvod, prečo Boh dal tieto veci, je ten, aby sa človek ukázal vinný pred ním.“ Viete, po čom Boh túži? Aby sa človek pokoril a súhlasil s Bohom. Aby bol taký ako Dávid, ukázal na svoj hriech a povedal: „Áno, ja si zaslužím odsúdenie, ktoré prišlo kvôli môjmu hriechu. Bože, ty si spravodlivý a svätý a ja si zaslužím všetko to zlé, čo na mňa prichádza.“

Po prečítaní textu písma z Listu Rímskym od začiatku až po dvadsiaty verš tretej kapitoly by mal človek ostať ticho stáť a uznať svoju vinu pred Bohom. Boh človeku ukázal, akým je pred ním. Ale ak sa ešte stále vyhovára, mňa sa cieľa, lebo *zo skutkov zákona nebude pred Bohom nikto ospravedlnený* (3:20) – ani Žid, ani Grék (pohan).

Pavol hovorí Židom: „To, že máš písomné zjavenie, že máš zákon, je tvoja veľká výhoda, ale musíš si uvedomiť, že zákon ťa len usvedčuje. Zákon nemôže nijako zmeniť tvoj charakter. Nemá žiadnu schopnosť spôsobiť vnútornú zmenu v tvojom živote.“ Ale výhoda, ktorú Žid má, je

stále ešte úžasná, lebo mnohí ľudia, ktorí takéto písomné zjavenie nemajú, nevedia a nechápu, že sú pod Božím odsúdením. Mnoho ľudí nepozná a nechápe to, čo Boh od ľudí očakáva, čo vyžaduje. Neboja sa Boha a ich ústa sa pred Bohom nezatvárajú.

Výhoda poznania toho, čo Boh zjavil a čo jeho zákon vyžaduje, je veľká. Zákon dáva tým, ktorí ho majú, nesmiernu výhodu. Je to dôležité, lebo tým je umožnené poznať Boží charakter, Božie súdy, Božiu spravodlivosť a učiť tomu aj svoje deti, aby, keď vyrastú, chodili po Božej ceste a neschádzali z nej.

*Jesse Pirschel*  
9. 5. 1999

## V abrahámskej viere

### Vo viere vedúcej k ospravedlneniu

*A teda vedzte, že tí, ktorí sú z viery, sú synmi Abrahámovými.  
A tak teda tých, ktorí sú z viery, žehná Boh s veriacim Abrahámom.*  
Galatským 3:7 a 9

Náboženski ľudia (nie biblickí veriaci) dúfajú v svoje náboženstvo a v to, že im potom, v hodine smrti, pri prechode z časného do večného života, prinesie nejaký úžitok. Biblická viera, ako sme už písali, pôsobí v prítomnosti a ňou veriaci teraz a tu s istotou uchopuje budúce veci (*Solas* 26, jar 2015, str. 35-37). Príkladom a vzorom takej viery je Abraháмова viera (*Solas* 27, leto 2015, str. 18-26).

#### Podstata Abrahámovej viery

Tento významný starozákonný príbeh o Abrahámovi a jeho viere je zapísaný v Knihe Genezis 11:26-25:8. Abram (neskôr Abrahám) nielenže poslúchol Hospodina, vyšiel zo svojho domova a išiel do ďalekej a neznámej krajiny (Genezis 12:1-2), ale sa aj spoľahol na Božie zaslúbenie veľkého potomstva, aj keď dovtedy nemal ani jedného po-

tomka a podľa ľudskej skúsenosti ho už ani nemohol očakávať (Genezis 15:2-3). Hospodin mu zaslúbil, že jeho potomstva bude tak mnoho ako hviezd na nebi a že ho ani nebude môcť spočítať (Genezis 15:5). Abrahám sa bezvýhradne spoľahol na tieto slová, uveril Hospodinovi a Božie slovo o tomto bezvýhradnom spoľahnutí sa (uverení) hovorí, že mu to Hospodin počítal za spravodlivosť (Genezis 15:6).

Táto spravodlivosť mu je počítaná len na základe viery v Božie zaslúbenie (Rímskym 4:5, Galatským 3:6). Neskôr Boh svoje zaslúbenie potvrdil aj prísahou (Genezis 22:16, 24:7; Židom 6:17).

Základom a plnosťou Abrahámovej spravodlivosti bola jeho viera. Pritom základnou črtou, podstatou Abrahámovej viery a jeho vzťahu k Bohu bolo spolaňnutie sa na Boha a jeho zaslúbenia.

Abrahámova viera bola upnutá na Boha a jeho zaslúbenia, smerovala k Bohu a opierala sa o Boha. Abrahám veril, že hneď ako Boh niečo zaslúbil (prehlásil, povedal), treba to brať tak, že je to už skutočnosť, že je to už hotová vec, aj keď to ešte nemôžeme vidieť, nemáme pre to ešte žiaden dôkaz: „ako je napísané: *Učiniť som ťa otcom mnohých národov – pred tvárou Boha, ktorému uveril, a ktorý oživuje mŕtvych a volá to, čo nie je, ako čo by bolo*“ (Rímskym 4:17). Potvrdzuje to aj ďalší verš (Rímskym 4:18): „... *tam, kde nebolo nádeje, uveril v nádeji*“, ktorý poukazuje na to, že Abrahám mal prítomnú vieru v Božie zaslúbenia a na tejto prítomnej viere stála jeho nádej o budúcnosti. Podľa jeho a Sáriných telesných zmyslov a skúseností už nemali žiadnu nádej na deti, ale viera v Boha a jeho zaslúbenia uviedla do života, zrealizovala aj nádej vo vlastné potomstvo.

Apoštol Pavol v Liste Rímskym vysvetľuje ospravedlnenie milosťou z viery. Vysvetľuje, že je to práve „abrahámovská viera“, ktorá vidí dopredu ponad svedectvo telesných zmyslov: „(16) *Preto z viery, aby bolo podľa milosti, aby bolo zaslúbenie pevné všetkému semenu, nie len tomu zo zákona, ale aj tomu z viery Abrahámovej, ktorý je otcom všetkých nás* – (17) *ako je napísané: Učiniť som ťa otcom mnohých národov – pred tvárou*

*Boha, ktorému uveril, a ktorý oživuje mŕtvych a volá to, čo nie je, ako čo by bolo; (18) ktorý tam, kde nebolo nádeje, uveril v nádeji, aby bol otcom mnohých národov podľa povedaného: Tak bude tvoje semä; (19) a neoslbnúc vo viere nehľadel na svoje už umŕtvené telo majúc okolo sto rokov ani na umŕtvenie života Sára (20) a nepochyboval o zaslúbení Božom v nevere, ale bol posilnený vo viere dajúc slávu Bohu (21) a súc cele istý toho, že to, čo zaslúbil, je mocný aj učiniť, (22) preto mu to aj bolo počítané za spravodlivosť.“ (Rímskym 4:16-22).*

Abrahám vierou prijal za pravdivé to, čo mu zaslúbil Boh, a nie to, čo mu hovorili zmysly, aj keď to boli jeho vlastné zmysly: „*nepochyboval o zaslúbení Božom v nevere... súc cele istý toho, že to, čo (Boh) zaslúbil, je mocný aj učiniť*“ a „*preto mu to aj bolo počítané za spravodlivosť*“ (Rímskym 4:20-22). Toto poukazuje na podstatu Abrahámovej viery – Abrahám sa sústredil na to, čo Boh zaslúbil, a nehľadel na okolnosti svojho života. To je aj dnes podstatou biblickej viery, ktorá je založená na Bohu, jeho neobmedzenej moci a neohraničených možnostiach. K Abrahámovi Boh hovoril priamo. Dnes je to viera založená na zaslúbeniach a prehláseniach Božieho slova.

Vo verši Rímskym 4:11 apoštol Pavol nazýva Abraháma „*otcom všetkých veriacich*“. Otcom tých, „*ktorí kráčajú v šľapajach viery... nášho otca Abraháma*“ (verš 12). To znamená toľko, že pravá biblická viera, viera, ktorá vedie k ospravedlneniu z milosti, je viera, ktorá je rovnakej podstaty ako bola Abrahámova viera. Je to viera, ktorá vedie k rovnakému správaniu a vzťahu s Bohom, k akému viedla viera Abrahá-

mová. Je to viera, ktorá sa spolieha na Boha a jeho zaslúbenia.

### Ako je to s ospravedlnením dnes?

Aj dnes je to s ospravedlnením rovnaké, ako to bolo s Abrahámovým ospravedlnením. Aj dnes je ospravedlnenie z milosti a z viery samotnej – bez vlastných zásluh, teda nie zo svojich skutkov: „*Ale tomu, kto nerobí skutkov, ale verí na toho, ktorý ospravedľuje bezbožného, počíta sa jeho viera za spravodlivosť*“ (Rímskym 4:5). Aj dnes sa viera v Boha a jeho zaslúbenia počíta za spravodlivosť rovnako ako vtedy, keď *Abrahám uveril Bohu, a počítalo sa mu to za spravodlivosť* (Galatským 3:6). Aj dnes Boh vyhlasuje za spravodlivého toho, kto verí v neho a v jeho zaslúbenia spásy a večného života. Dnes je to viera v evanjelium ukrižovaného a vzkrieseného Ježiša Krista (Rímskym 4:23-25).

### Viera v evanjelium

Evanjelium Ježiša Krista, dobrá správa o spasení z milosti zo samotnej viery, obsahuje základné jednoduché fakty, ktorým keď človek uverí, Boh mu jeho vieru počíta za spravodlivosť. Tieto základné fakty, ktorým má človek uveriť, Svätý Duch nechal zapísať prostredníctvom apoštola Pavla v Liste Rímskym 4:23-25 a 1. liste Korintským 15:1-4.

Rímskym 4

V štvrtjej kapitole Listu Rímskym Pavol rozoberá základné črty Abrahámovej viery. Zdôrazňuje, ako sme už viackrát uviedli, že podľa starozákonných Písem Abrahám pred Bohom nebol ospravedlnený zo svojich skutkov, ale jeho viera mu bola počítaná za spravodlivosť (Genezis 15:6; Rímskym 4:5; Galatským 3:6). V posledných veršoch tejto kapitoly Pavol príklad

Abrahámovej viery aplikuje priamo na veriacich dnešných dní: „*A nie je to napísané iba pre neho (Abraháma), že sa mu počítalo, ale aj pre nás, ktorým sa má počítať, nám veriacim na toho, ktorý vzkriesil Ježiša, nášho Pána, z mŕtvych, ktorý bol vydaný pre naše hriechy a vstal z mŕtvych pre naše ospravedlnenie.*“ (Rímskym 4:23-25). V týchto veršoch sú uvedené nasledovné skutočnosti: 1. Ježiš Kristus bol vydaný na smrť pre naše hriechy; 2. Boh vzkriesil Ježiša, nášho Pána, z mŕtvych a 3. kto tomuto (tejto správe) uverí, bude mu to počítané za spravodlivosť.

1. Korintským 15

V 1. liste Korintským apoštol Pavol veriacim v Korinte pripomína zvesť evanjelia, ktorú im kázal, ktorej uverili a skrze ktorú boli aj spasení: „*A oznamujem vám, bratia, evanjelium, ktoré som vám zvestoval, ktoré ste aj prijali, v ktorom aj stojíte, skrze ktoré i spasení bývate, ak držíte v pamäti, akým slovom a v akom zmysle som vám ho zvestoval, iba ak by ste boli nadarmo uverili. Lebo medzi prvým som vám vydal, čo som aj prijal, že Kristus zomrel za naše hriechy podľa písem a že bol pochovaný a že v tretí deň vstal z mŕtvych podľa písem*“ (1. Korintským 15:1-4). Tu Pavol uvádza nasledovné skutočnosti: 1. Kristus zomrel za naše hriechy; 2. bol pochovaný a 3. tretieho dňa vstal z mŕtvych. Pritom Svätý Duch zdôrazňuje, že toto všetko sa udialo podľa starozákonných prorociev tak, ako sú zapísané v starozákonných písmach. Tieto skutočnosti sa stali naplnením prorociev a v širšom ponímaní naplnením zaslúbení Božej rady (Božieho plánu) spasenia. K svedectvám písomným pribudlo neskôr aj svedectvo očitých svedkov vzkrieseného Pána Ježiša Krista (verše 5 až 8).

Súhrnne môžeme povedať, že jadrom evanjelia Ježiša Krista, skrze ktoré sme spasení, sú skutočnosti, ktoré sa týkajú výlučne iba osoby Ježiša Krista, a to iba jeho smrti a vzkriesenia. Sú nasledovné: 1. Kristus bol vydaný Bohom Otcom na trest smrti za naše hriechy, 2. bol pochovaný, 3. Boh ho vzkriesil tretieho dňa z mŕtvych a 4. ten, kto verí v tieto fakty, je Bohom ospravedlnený (veriacemu v tieto fakty Boh pripočítava spravodlivosť Ježiša Krista). Kto uverí týmto základným pravdám (jadru) evanjelia Ježiša Krista, je, ako hovorí Písmo, spasený a vztahujú sa na neho všetky zaslúbenia týkajúce sa spásy a večného života.

### **Čo je zaslúbené veriacemu v evanjeliu Ježiša Krista?**

Dôležitým rysom Božieho charakteru je skutočnosť, že to, čo hovorí, môže aj uskutočniť, a to aj uskutoční, lebo jeho slovo sa k nemu nikdy nenavráti prázdne, ale vykoná to, na čo bolo poslané (Izaiáš 55:11). Všetky starozákonné zaslúbenia dané Abrahámovi, Mojžišovi, Dávidovi a ostatným v prorokoch sú naplnené v Ježišovi Kristovi.

V Liste Rímskym 8:32 je uvedené: „*Ktorý to neušetril vlastného Syna, ale ho ta dal za nás za všetkých, ako by nám s ním potom i všetkého nedaroval!?*“ A podľa 2. listu Korintským 1:19-20 to všetko, čo nám Boh v Synovi daroval, sú všetky jeho (Božie) zaslúbenia, koľkokol'vek ich je: „*Lebo Syn Boží, Ježiš Kristus, ktorý bol skrze nás medzi vami*

*kázaný... nebol áno a nie, ale bolo áno a v ňom. Lebo všetky zaslúbenia Božie, koľko ich je, sú v ňom áno a preto aj skrze neho amen, Bohu na slávu skrze nás.*“

Boh dodržal svoje slovo (zaslúbenie) dané Abrahámovi o semene (jedn. číslo; Galatským 3:16) – toto sa naplnilo v Ježišovi Kristovi z Nazareta. Do platnosti vošla nová zmluva, ktorá bola zaslúbená cez proroka Jeremiáša 31:31-35 (pozri aj Židom 8:6-13). Jej ručiteľom je Ježiš Kristus (Židom 7:22) a zaslúbený a zoslaný Svätý Duch je jej závdavkom, závdavkom zaslúbeného dedičstva (Lukáš 24:49; Ján 14:26; Efezským 1:13-14; 2. Korintským 1:22, 5:5).

V súčasnosti veriaci v Ježiša Krista očakávajú naplnenie zaslúbenia, že sa Ježiš Kristus znova vráti sem na zem a že bude nové nebo a nová zem (2. Petrov 3:4-13). Zvestujú evanjelium v istote viery podľa zaslúbenia, že Kristus je s nimi tak, ako to pri svojom nanebovzatí zaslúbil (Matúš 28:20). A tiež vo viere v to, že podľa zaslúbenia cez proroka Joela (2:28) je Svätý Duch daný v Ježišovi Kristovi ako Židom, tak aj pohanom. Tým sa naplňuje zaslúbenie, že v Abrahámovi a jeho semene (v Ježišovi Kristovi) budú požehnané všetky národy.

Všetky zaslúbené požehnanie súvisia s vierou a platia pre všetkých, ktorí sa, podobne ako Abrahám – prostredníctvom viery (dnes viery v evanjelium), stávajú *synmi Božími, semenom Abrahámovým a podľa zaslúbenia dedičmi* (Galatským 3:26-29; Rímskym 4:9 a 16).

*... Abrahámovi sa počítala viera za spravodlivosť.*

Rímskym 4:9

*A ak ste vy Kristovi, teda ste semenom Abrahámovým a podľa zaslúbenia dedičmi.*

Galatským 3:29

*Drahoslav Vajda*



## Abrahámove zlyhania

### Ludské zlyhania a pády a Božia milosť a vernosť

V predchádzajúcom článku (*Solas* číslo 27, leto 2015, str. 18-26) sme predstavili Abraháma ako veľkého Božieho muža viery. Sústredili sme sa najmä na jeho život viery a na to, že ho Boh vyhlásil za spravodlivého na základe jeho viery, viery samotnej. Len okrajovo sme spomenuli, že v jeho živote sa vyskytli aj zlyhania. V tomto článku sa chceme na Abrahámove zlyhania pozrieť podrobnejšie, pretože je v nich pre nás veľa poučenia.

#### Abram v Egypte

Po vyjdení zo svojej otčiny, z Mezopotámie, Abram žil pútnickým životom v Kanaánskej krajine, dôverujúc Bohu a spoliehajúc sa na jeho vedenie a plán. Žil život poslušnosti viery.

Abram, tento veľký muž viery a poslušnosti, však nebol dokonalý. V jeho živote došlo aj k zlyhaniu. Keď bol v Kanaánskej zemi hlad, zišiel na juh do Egypta (Genezis 12:10-20), aby tam pohostínol. Pritom faraónovi o svojej žene nehovoril pravdu, pretože mal strach o svoju existenciu a o existenciu tých, ktorí boli s ním: „*A stalo sa, keď sa už priblížil, aby vošiel do Egypta, že povedal Sáraji, svojej žene: Nože hľa, viem, že si ty žena krásneho vyzrenia. A stane sa, keď ťa uvidia Egypťania, že povedia: To je jeho žena! A tak mňa zabijú a teba nechajú žiť. Hovor teda, prosím, že si moja sestra, aby mi bolo dobre za teba, a moja duša bude žiť pre teba*“ (Genezis 12:11-13). Príčinou tohto jeho zlyhania, tohto hriechu, bolo, že mal strach. Namiesto toho, aby dôveroval, že ich Boh ochráni a zaopatrí, viac dôveroval svojej chytrosti, svojmu rozumu a plánu.

Abram sa chcel zachrániť. Hriech strachu a nedôvery k Bohu v tejto si-

tuácii splodil klamstvo. Lenže hriech plodí ďalší hriech. Toto klamstvo viedlo k možnému splodeniu ešte väčšieho hriechu a tragédie, otvorilo cestu cudzoložstvu. A povedzme si otvorene – aká by to bola záchrana a za akú cenu? „*A stalo sa, keď vošiel Abram do Egypta, že videli Egypťania ženu, že je veľmi krásna. A uvidiac ju kniežatá faraónove chválili ju faraónovi, a žena bola vzatá do domu faraónovho. A Abramovi robili dobre za ňu, a mal drobný dobytok, ovce a kozy, a voly a oslov a sluhov a dievky a oslice a veľblúdiv*“ (12:14-16). Holý život a majetok za cenu straty manželky a za cenu cudzoložstva. Tragédia a veľké ľudské zlyhanie!

Boh mal právo dopustiť na Abrama dôsledky jeho hriechneho konania – za hriechne skutky sa mohlo Abramovi dostať spravodlivej odmeny. O čo horšie, že Abramovo konanie by prinieslo ešte aj hriech do života faraóna, ktorý by v tom bol, ako oklamáný, nevinne. Ale Boh s Abramom konal milostivo. A to je veľmi dôležitá, ohromujúca a úžasná správa a posolstvo Božieho slova. Boh nekonal s Abramom podľa Abramovho rozhodnutia a konania (zlého úmyslu a skutku), podľa jeho zlyhania, pádu

a hriechu, ale konal podľa svojej ver-  
nosti zaslúbeniam, ktoré dal Abramovi.  
Konat zvrchovane milostivo. Boh neza-  
vrhol Abrama pre jeho vážne zlyhanie.  
Boh hriech, ktorý Abram naštartoval,  
zvrchovane zastavil. Zjavil faraónovi,  
ako sa veci majú, a faraón jednal spr-  
vodlivo, čím sa hriech zastavil: „*Ale Hos-  
podin bil faraóna veľkými ranami i jeho  
dom pre Sáráj, ženu Abramovu. Vtedy  
povolal faraón Abrama a povedal: Čo si  
mi to urobil? Prečo si mi neoznámil, že je  
to tvoja žena? Prečo si hovoril: Je moja  
sestra? A ja som si ju vzal za ženu. A tak  
teraz hľa, tu máš svoju ženu, vezmi i id'!*  
*A faraón rozkázal o ňom svojim mužom,  
a poslali ho preč i jeho ženu i so všetkým,  
čo bolo jeho“ (12:17-20).*

#### **Zlyhanie ohľadom zaslúbeného syna**

Život Abrama plynie ďalej. Abram oč-  
káva naplnenie Božieho zaslúbenia  
o narodení potomka, syna, ale zaslú-  
benie sa zatiaľ akosi neplní. Sáráj je  
stále neplodná. Čas beží a v Kanaánskej  
krajine sú už 10 rokov, ale Sáráj stále  
nerodí Abramovi deti (Genezis 16).  
Dochádza k ďalšiemu vážnemu zlyha-  
niu Abrama. Na popud a radu svojej  
manželky Abram ide po ľudsky trochu  
pomôcť zrealizovať Božie zaslúbenie:  
*„Ale Sáráj, žena Abramova, mu nerodila,  
a mala dievku Egyptanku, ktorej bolo  
meno Hagar. A Sáráj riekla Abramovi:  
Nože hľa, Hospodin ma zavrel, aby som  
nerodila; vojdi teda k mojej dievke, ak  
by som azda od nej mala syna. A Abram  
poslúchol na hlas Sáraje. Vtedy vzala Sá-  
raj, žena Abramova, Hagar, Egyptanku,  
svoju dievku, po desiatich rokoch, ktoré  
býval Abram v zemi Kanaáne, a dala ju  
Abramovi, svojmu mužovi, za ženu. A vo-*

*šiel k Hagari a počala“ (Genezis 16:1-7).*

Abram (86-ročný) splodil so slúžkou  
svojej ženy, s Egyptankou Hagar, syna  
Izmaela. Na tomto historickom príkla-  
de vidíme jasne, že ľudské zlepšovaky  
a ľudské skratky nikdy nevedú k napl-  
neniu Božích zaslúbení – plodia len zlo,  
hriech a majú tragické dôsledky. Abram  
so Sárajou mali vo viere očakávať na  
Božie konanie. Urobili však opak, konali  
z vlastnej vôle, bez Božieho vedenia.  
Zlyhali, zhrešili.

Hriech má vždy tragické dôsledky.  
Dôsledky tohto zlyhania nenechali  
na seba dlho čakať. Hagar si zľahčuje  
svoju pani a Sáráj ju vyháňa preč z ich  
rodiny a zázemia – Izmaela zaháňa  
preč od svojho otca. A vidíme, čo  
s narodeným Izmaelom prichádza  
do histórie sveta a ľudstva. Boh sám  
Abramovi oznamuje: „*A bude to divoký  
človek; jeho ruka bude proti všetkým  
a ruka všetkých proti nemu, a bude  
bývať pred tvárou všetkých svojich  
bratov“ (16:12)* – a to sa v dejinách aj  
plní. Tieto slová sa neskôr plnia v ži-  
vite Abramovho syna Izáka a v dejinách  
izraelského národa.

Toto Abramovo zlyhanie je veľmi  
vážne. Namiesto toho, aby Abram trpez-  
livo čakal vo viere, kým Boh naplní svoje  
zaslúbenie, Abram zvolil svoje vlastné,  
ľudské riešenie. Je to pre nás všetkých  
veľké poučenie. Život viery je život  
očakávania naplnenia Božích zaslúbení,  
život v trpezlivosti, dôvere voči Bohu, ži-  
vot v poslušnosti viery. Ľudské riešenia,  
ktoré nie sú podľa Božieho vedenia, sú  
vážnym priestupkom, hriechom, nepo-  
slušnosťou. Neposlušnosť má vždy svoje  
dôsledky. Vezmime si z toho poučenie  
a vyhýbajme sa neposlušnosti.

A predsa ani pre toto neobvyčajne vážne zlyhanie, týkajúce sa zaslúbeného semena, Boh Abraháma nezavrhol. Nekóna s ním podľa jeho skutku a zlyhania, ale zaobchádza s ním podľa svojho zaslúbenia a podľa svojej vernosti. A to je pre nás obrovským povzbudením na ceste viery. Nedúfajme v seba, dúfajme v Boha, ktorý je všetko a vo všetkom, je Áno a Amen – a vierou sa držíme jeho zaslúbení.

Novozmluvné Písma v súvislosti s Abrahámovým zlyhaním so slúžkou Hagar a splodením Izmaela odkrývajú ešte niečo viac. Nesmieme prehliadnuť, že zatiaľ čo Boh hriech, ktorý Abram naštartoval v súvislosti s faraónom v Egypte, zvrchovane zastavil, udalosti so slúžkou Hagar a splodenie Izmaela dopustil. Tieto dejinné udalosti s Hagarou a Izmaelom, ktoré sa reálne stali v zhode s Božou zvrchovanou vôľou, obrazne zvestujú a poukazujú na veľké duchovné pravdy o spásе a o zmluve milosti, ako to aj vykladá novozmluvný text v liste Galatským (4:22-31). Tomuto sa ale budeme venovať v samostatnom článku, aby sme neodbočili od témy (pozri článok „O Säre a Hagari“ na ďalších stránkach tohto čísla – pozn. red.).

### **Opakované Abrahámové zlyhanie v Geráre**

Keď Abrahám prebýval v Geráre, v krajine Filištínov (Genezis 20, Genezis 21:34), opakovane poklesol a zlyhal tak, ako keď bol zišiel do Egypta a nehovoril pravdu faraónovi o svojej žene. Opakuje to isté zlyhanie, rúti sa do toho istého hriechu. Nebuďme rýchli Abraháma súdiť, majme bázeň, lebo toto opakované zlyhanie odkrýva, akí my ľudia sme. Abrahám znovu klamal o Säre, svojej

manželke, úplne rovnako ako predtým egyptskému faraónovi – tentokrát však Abimelechovi, kráľovi Gerára.

Znovu vidíme veľkú Božiu milosť. Boh nedopustil, aby Abrahámovo hriechne konanie stiahlo do hriechu ešte aj kráľa Abimelecha. Dal mu poznať pravdu a opäť zastavil aj tento Abrahámov hriech: *„Ale Boh prišiel k Abimelechovi vo sne v noci a riekol mu: Hľa, zomrieš pre ženu, ktorú si vzal, lebo má muža. A Abimelech sa jej nepriblížil a povedal: Ó, Pane, či zabiješ aj spravodlivý národ? Či mi on sám nepovedal: Je moja sestra? A ona tiež vravela: To je môj brat. V prostote svojho srdca a v nevine svojich rúk som to urobil. A Boh mu riekol vo sne: I ja viem, že si to urobil v prostote svojho srdca, a preto som ťa i ja zdržal, aby si nezhrješ proti mne; pre tú príčinu som ti nedal, aby si sa jej dotknul“* (Genezis 20:3-6).

Opäť vidíme, že Boh ani pre tento poklesok Abraháma nezavrhol, ale konal s ním podľa svojho zaslúbenia a podľa svojej zmluvy – bol k nemu milostivý. Tam, kde Abrahám zlyhal, a udalosti sa mohli v jeho živote zvrtnúť veľmi nedobrym smerom, tam zasiahol Boh svojou milosťou. Abrahámov rozhodnutie a konanie viedlo k hriechu. Boh však konal a hriech zastavil skôr, ako k nemu došlo. Zastavil Abrahámom oklamaneho Abimelecha, aby nedošlo k hrozným hriechom s ich dôsledkami. Je pre nás veľkým povzbudením, keď vidíme, že tam, kde veriaci zlyháva, Božia milosť pracuje a ochraňuje ho.

V príbehu Abrahámovho života vidíme aj Božiu prozreteľnosť. Boh cez Abraháma zjavuje svoj plán spásy aj okoliu, v ktorom sa Abrahám, veriaci

v Boha, pohybuje (Genezis 21:22-23). Abimelech a jeho ľud rozpoznávajú, že s Abrahámom je Boh. Spoznávajú, že Boh s tými, ktorí mu veria, zaobchádza milostivo.

Ak sme skrze vieru v evanjelium Ježiša Krista deti Abrahámove a spoludediči tých istých zaslúbení, potom máme plnú dôveru očakávať, že Boh bude s nami zaobchádzať tak, ako zaobchádzal s veriacim Abrahámom. Zly-

hávame a padáme – nie sme dokonalí, ale dôverujeme, že Boh s nami naloží podľa svojich zaslúbení, ktorým je verný, a podľa svojej zmluvy, ktorou je nová zmluva milosti. Zároveň, poučení z Písma a aj z príbehu Abrahámovho života, máme bázeň pred neposlušnosťou, lebo rozumieme, že hriech prináša do života vážne a skazonosné dôsledky.

Peter Vajda

## O Säre a Hagari

### Obrazné vyjadrenie duchovných práv

#### Obraz zákona a milosti, zmluvy skutkov a zmluvy milosti

*Lebo je napísané, že Abrahám mal dvoch synov, jedného od dievky, otrokyne, a jedného od slobodnej, zákonitej ženy. Ale ten od dievky sa narodil podľa tela a ten zo slobodnej so zaslúbením, ktoré to veci sú alegóriou, obrazom, lebo to sú tie dve zmluvy, jedna z vrchu Sinai, rodiaca deti v rabstvo, a to je Hagar. Lebo Hagarou je vrch Sinai v Arábii a zodpovedá terajšiemu Jeruzalemu, lebo aj on slúži v rabstve so svojimi deťmi. Ale ten vrchný Jeruzalem je slobodnou, ktorý je matkou všetkých nás. Lebo je napísané: Vesel' sa, neplodná, ty, ktorá nerodíš! Vykríkni a zvolaj, ktorá nepracuješ k pôrodu! Lebo viacej bude mať detí opustená ako tá, ktorá má muža. Ale my, bratia, sme ako Izák, deťmi zaslúbenia. Lež ako vtedy ten narodený podľa tela prenasledoval toho, ktorý bol podľa Ducha, tak i teraz. Ale čo hovorí Písmo? Vyžeň dievku i jej syna, lebo syn dievky nebude dedit' so synom slobodnej. A tak teda, bratia, nie sme deťmi dievky, ale deti slobodnej.*

Galatským 4:22-31

V článku o Abrahámových zlyhaniach sme načerpali veľké povzbudenie z toho, že Boh s veriacim nekoná podľa jeho zlyhaní, ale podľa svojej milosti a podľa vernosti svojim zaslúbeniam. Videli sme, že tomu bolo tak aj v prípade závažnej Abrahámovej neposlušnosti v otázke zaslúbeného potomka, syna, keď Abrahám išiel po ľudsky toto zaslúbenie priviesť k existencii a naplneniu.

Na tom mieste sme poznamenali, že tieto reálne dejinné udalosti majú aj obrovský duchovný rozmer a stali sa podľa Božej zvrchovanosti a prozreteľnosti, aby predpovedali a zjavovali veľké pravdy evanjelia už storočia pred Kristom. Novozmluvný (apoštolský) výklad týchto starozmluvných udalostí z čias patriarchov prináša list Galatským 4:22-31.

V liste Galatským sa apoštol Pavol musí vracat' k samému jadrú evanjelia, k otázke spasenia zo samotnej viery, k otázke ospravedlnenia, pretože veriacich v zboroch Galácie ohrozuje iné, falošné evanjelium (Galatským 1:6): „*Divím sa, že tak skoro odstupujete od toho, ktorý vás povolal v milosti Kristovej, k inému evanjeliu.*“ Apoštol musí veriacich nanovo upevňovať v evanjeliu, v ktorom je spása z viery bez skutkov zákona (Galatským 2:16): „*Ale vediac, že sa človek neospravedľuje zo skutkov zákona, ale skrze vieru Ježiša Krista, aj my sme uverili v Krista Ježiša, aby sme boli ospravedlnení z viery Kristovej a nie zo skutkov zákona, pretože zo skutkov zákona nebude ospravedlnené niktoré telo.*“ Opäť ich musí učiť, že zákon nás nedokáže ospravedlniť pred Bohom, len odkryva náš hriech a usviedča nás, a preto ak máme patriť Bohu a získať večný život, musíme zákonu zomrieť (2:19-20): „*Lebo ja som skrze zákon zomrel zákonu, aby som žil Bohu. S Kristom spolu ukrižovaný som a žijem už nie ja, ale žije vo mne Kristus, a to, čo teraz žijem v tele, vo viere Syna Božieho žijem, ktorý si ma zamiloval a vydal sám seba za mňa.*“ Zásluhy či skutky zákona, vlastnú spravodlivosť nemôžeme pridať k viere alebo pomiešať s vierou, aby spoločne tvorili základ pre získanie spásy a večného života (2:21): „*Nepohrdam milosťou Božou. Lebo ak je spravodlivosť skrze zákon, teda Kristus nadarmo zomrel.*“ Tiež musí nerozumným Galaťanom, ktorí odpadajú od pravdy evanjelia, pripomínať, že aby boli spasení a vošli do večného života, musia byť znovuzrodení, musia mať Ducha Kristovho (Rímskym 8:9), Svätého Ducha, ktorého

dostali uveriac Božiemu slovu, pravde evanjelia: „*... či zo skutkov zákona ste dostali Ducha či z počutia viery?*“ (3:2). Karhá ich, lebo započali dobre, Duchom, ale teraz dokonávajú telom (3:3), a znovu zdôrazňuje, že dar Ducha je z viery v evanjelium: „*Nuž teda ten, ktorý vám dáva Ducha a činí medzi vami divy, či to činí zo skutkov zákona a či z počutia viery?*“ (3:5). A práve na tomto mieste prepája vieru v evanjelium s Abrahámovou vierou v Božie zaslúbenie, aby podčiarkol podstatu ospravedlnenia: „*Tak ako Abrahám uveril Bohu, a počítalo sa mu to za spravodlivosť*“ (3:6).

Následne Božie slovo dáva, slovami apoštola, do vzájomného protikladu spravodlivosť z viery a spravodlivosť zo skutkov zákona: „*Lebo všetci, koľko ich len je zo skutkov zákona, sú pod zlorečenstvom. Lebo je napísané, že zlorečený je každý, kto nezotrúva vo všetkom, čo je napísané v knihe zákona, aby to činil. No, že zákonom nebol a nebude nikto*



*ospravedlnený u Boha, je zrejmé, pretože spravodlivý bude žiť z viery. A zákon nie je z viery, ale vraj: Človek, ktorý to všetko učinil, bude tým žiť. Kristus nás vykúpil spod zlorečenia zákona tým, že sám sa stal za nás zlorečenstvom, lebo je napísané: Zlorečený každý, kto visí na dreve, aby na pohanov prešlo v Kristu Ježišovi požehnanie Abrahámové, aby sme dostali zaslúbenie Ducha skrze vieru.“ (Galatským 3:10-14). Opäť tu zdôrazňuje, že naplnenie zaslúbenia daru Ducha prijíma veriaci skrze vieru v evanjelium. Skrze zákon prišlo odsúdenie na všetkých ľudí (služba zákona je službou odsúdenia), skrze vieru prišla spása pre všetkých veriacich: „Ale Písmo zavrelo všetko pod hriech, aby zaslúbenie z viery Ježiša Krista bolo dané veriacim“ (3:22).*

Aby apoštol zreteľne vysvetlil, že veriaci nemôže byť naraz aj pod milosťou, aj pod zákonom, pokračuje duchovnými pravdami zjavenými už za čias patriarchov na historických skutočnostiach, kedy Abrahám mal dvoch synov, z ktorých každý reprezentuje veľké a večné duchovné pravdy: „Povedzte mi vy, ktorí to chcete byť pod zákonom, či nečujete zákona? Lebo je napísané, že Abrahám mal dvoch synov, jedného od dievky, otrokyne, a jedného od slobodnej, zákonnitej ženy“ (4:21-22). Izmael sa narodil podľa tela. Izák sa narodil podľa zaslúbenia a so zaslúbením. Človek narodený podľa tela je pod zákonom, a teda pod odsúdením, je pod mocou hriechu, je mŕtvy vo svojich prestúpeniach, nie je pod milosťou, je pod zmluvou skutkov a nečaká ho dedičstvo večného života: „ktoré to veci sú alegóriou, obrazom, lebo to sú tie dve zmluvy, jedna z vrchu Sinaj, rodiaca deti v rabstvo, a to je Ha-

*gar. Lebo Hagarou je vrch Sinaj v Arábii a zodpovedá terajšiemu Jeruzalemu, lebo aj on slúži v rabstve so svojimi deťmi“ (4:24-25). Ten, kto je podľa Božieho zaslúbenia (podľa vyvolenia milosti) ako syn zaslúbenia Izák, ten je zahrnutý pod zmluvu milosti a zdedí večný život a požehnanie: „Ale ten vrchný Jeruzalem je slobodnou, ktorý je matkou všetkých nás. Lebo je napísané: Vesel sa, neplodná, ty, ktorá nerodíš! Vykríkni a zvolaj, ktorá nepracuješ k pôrodu! Lebo viacej bude mať detí opustená ako tá, ktorá má muža. Ale my, bratia, sme ako Izák, deťmi zaslúbenia“ (4:26-28). Každý, kto verí v evanjelium, je v Kristovi semenom (potomkom/potomstvom) zaslúbeným Abrahámovi, a tým pádom je spoludedičom večného života, je v tomto zmysle Abrahámovým dieťaťom (3:29), a preto aj dieťaťom Božím (3:26).*

Preto aj bolo potrebné a správne, aby Abrahám so Sárrou vyhнали Hagar s Izmaelom, aby neprebývali (nežili) spoločne s Abrahámom a jeho rodinou, aby bolo predobrazne zjavené, že tí podľa tela nebudú dedičmi – dedičmi duchovných požehnaní a večného života, a aby bolo predobrazne zjavené, že veriaci nemôže byť naraz aj pod zákonom (zmluvou skutkov, ktorú obrazne reprezentuje Hagar, vrch Sinaj a Jeruzalem), aj pod milosťou (zmluvou milosti, ktorú obrazne reprezentuje Sára a vrchný Jeruzalem). Nemôže byť naraz aj otrokom, aj slobodným: „Lež ako vtedy ten narodený podľa tela prenasledoval toho, ktorý bol podľa Ducha, tak i teraz. Ale čo hovorí Písmo? Vyžeň dievku i jej syna, lebo syn dievky nebude dedič so synom slobodnej. A tak teda, bratia, nie sme deťmi dievky, ale deti slobodnej“

(4:29-31). A tiež je už v čase patriarchov predobrazne zjavené, že tí podľa tela budú vždy prenasledovať tých z viery, ktorí sú podľa zaslúbenia.

Bohu sa zalúbilo zjaviť veľké duchovné pravdy o spasení z milosti, skrze vieru, na základe zaslúbenia daného už pred mnohými storočiami v časoch patriarchov. Zjavil tieto pravdy cez udalosti v živote Abraháma a Sáry, ktoré sa skutočne historicky udiali. Je jasné, že aby sa udiali, pretože ich Boh chcel použiť ako predobraz, Boh ich zvrchovane riadil. Táto Božia zvrchovanosť dáva nemiernu istotu, že Boh je veľký a mocný a sám riadi celé dejiny ľudstva a spolu s nimi aj dejiny spásy z milosti, a práve preto je spása veriaceho istá a nezmeniteľná, je celkom v Božích rukách.

To, že Boh zvrchovane riadil udalosti okolo otrokyne Hagar a splodenia

Izmaela, však nijako nezmenšuje zodpovednosť Abraháma a Sáry za tento hriech. Oni konali na základe svojej vôle. Neuberá to ani zo zlých dôsledkov, ktoré tento hriech priniesol na svet a do dejín národov. Obe tieto strany jednej mince potrebujeme poznať a rozumieť im. Potrebujeme mať bázeň pred neposlušnosťou a hriešnym konaním v nevere, pretože rozumieme našej zodpovednosti pred Bohom a rozumieme, že hriešne rozhodnutia a konanie v nevere má svoje neblahé a vážne dôsledky. Zároveň potrebujeme nachádzať a mať plnú istotu a oddýchnutie (pokoj) v tom, že Boh zvrchovane všetko riadi a že s tými, ktorí sú z viery Kristovej a deťmi Abrahámovými v duchovnom zmysle (podľa viery), naloží podľa svojej milosti, podľa zaslúbení, podľa Novej zmluvy a podľa svojej prísahy (Židom 6:13-18).

*Ale my, bratia, sme ako Izák, deťmi zaslúbenia.*

Galatským 4:28

*Tak teda stojte v slobode, ktorou nás Kristus oslobodil, a nepriahajte sa zase do jarma rabstva. Odlúčení ste od Krista, ktorí sa ospravedlňujete zákonom, vypadli ste z milosti.*

Galatským 5:1+4

*Lebo my v Duchu z viery očakávame nádej spravodlivosti.*

Galatským 5:5

*Peter Vajda*



# Uverenie v evanjelium

## Od modiel a márností k živému Bohu

*Lebo oni sami zvestujú... ako ste sa obrátili od modiel k Bohu, aby ste slúžili Bohu, živému a pravdivému, a očakávali jeho Syna z nebies, ktorého vzkriesil z mŕtvych, Ježiša, ktorý nás vychvacuje od príduceho hnevu.*

1. Tesalonickým 1:9-10

### Úvod

Viera vo všeobecnom zmysle slova je súčasťou výbavy človeka ako stvorenej bytosti (pozri *Solas* číslo 25, zima 2014, str. 27-30). Sme stvorení s touto stránkou svojej bytosti. Máme ju od začiatku svojej fyzickej existencie, lebo sa rodíme s vlastnosťou a schopnosťou veriť v zmysle definície viery podľa Listu Židom 11:1. V absolútnom zmysle slova platí, že každý má (nejakú) vieru a tiež platí, že v absolútnom zmysle slova niet neveriaceho človeka. Alebo, ako sa zvykne hovoriť: *Každý má svoju vieru*, čo tiež plne vystihuje túto vlastnosť ľudskej bytosti. Každý pritom verí inak. Rôzni ľudia – rôzna viera. Tak, ako sme jedineční svojou osobnosťou, tak sme jedineční aj svojou vierou, a aby sme toto, túto (stvorenú) stránku a vlastnosť ľudskej bytosti zdôraznili, nazveme ju *ľudská viera*.

Každý človek svoj život buduje na skutočnostiach a faktoch, ktoré považuje za pravdivé, na tom, čo je pre neho pravdou. Prijaté pravdy tvoria pre neho základ, na ktorom potom ďalej stavia, buduje svoj život. Tvoria základ, z ktorého vychádza a odvíja sa u neho všetko ostatné: jeho myslenie, konanie, fungovanie a vôbec – celá jeho existencia. Sú to fakty o materiál-

nom svete a prijímame ich svojimi fyzickými zmyslami. Len tieto fakty (pravdy) ale pre život a existenciu človeka nestačia. Svet, v ktorom žijeme, je svet materiálny (viditeľný) a aj duchovný (neviditeľný). Svet je kompletný a pochopiteľný len vtedy, keď berieme do úvahy obe jeho zložky. Preto pre život potrebujeme aj informácie, fakty, pravdy, ktoré fyzické zmysly nedokážu a principiálne ani nemôžu poskytnúť. Potrebujeme poznať a vlastniť aj skutočnosti z nemateriálneho, neviditeľného duchovného sveta. Všetko z nemateriálneho sveta prijímame „nefyzickým zmyslom“, a tým je naša *ľudská viera*. Často sa hovorí, že fakty neviditeľného sveta vidíme „očami viery“. *Oči viery sú duchovné zmysly* pre „videnie“ (vnímanie) neviditeľného duchovného sveta.

Tak ako fyzické zmysly nie sú sto-percentne spoľahlivé na to, aby pravdivo spoznali materiálnu skutočnosť, rovnako je tomu aj v prípade *očí viery*. A v tom je problém každého jedného človeka. Ani jeho duchovné zmysly, oči viery, nie sú spoľahlivé. Každý človek „vidí“ neviditeľný svet inak – a tým, a v tom je to, že každý verí inak, každý má inú, svoju *ľudskú vieru*. Výrazom *ľudská viera* chceme vyjadriť aj to, že je



to jednak spôsob prijímania poznania o neviditeľnom svete a jednak aj súhrn (množstvo) tohto poznania (faktov, právd).

Všeobecne v súvislosti s vierou hovoríme o *predmete* a *obsahu* viery. Rovnaké je to aj s *ľudskou vierou*. Aj ona má svoj predmet a obsah.

### **Predmet a obsah ľudskej viery**

*Predmetom* ľudskej viery je to, na čo sa *oči viery* jednotlivca dívajú.

*Obsahom* ľudskej viery je to, čo každý jeden *očami viery* prijal za svoju pravdu. Je to ten súhrn faktov a skutočností z neviditeľného, ktoré jednotlivec považuje za pravdivé, ktoré prijal do svojho vedomia a ktoré vlastní v duchovnom zmysle.

Môžeme hovoriť aj o tom, čo nie je predmetom ľudskej viery, a to je to, na čo sa *oči viery* nedívajú, čo nevidia, alebo čo zo svojho duchovného pohľadu jednotlivec vedome alebo nevedome vylučuje, čo „vidieť“ nechce (napr. pozri Rímskym 1:18-23). V takomto prípade sa samozrejme nedá hovoriť ani o obsahu viery. Ak niekoho označíme za „neveriaceho“, máme tým na mysli, že príslušný človek nemá svoju vieru upriamenú na živého Boha.

Predmetom a obsahom *ľudskej viery* môže byť všeličo, a tak hovoríme o ateistoch, pohanoch, moslimoch, budhistoch, taoistoch a pod. Predmet a obsah *ľudskej viery* je všeobecne taký, že človeku neposkytuje spásu a ospravedlnenie pred Bohom. Je len jedna jediná viera, skrze ktorú sme ospravedlnení a spasení, a to je viera v evanjelium Ježiša Krista (do času obete Ježiša Krista to bola viera známa pod pomenovaním *abrahámovská viera*).

V ďalšom pozornosť zúčime na tých, ktorí majú vieru v evanjelium. Je to viera, ktorou je človek pred Bohom ospravedlnený. Je to viera, ktorá je upriamená na Boha a jeho zaslúbenia. *Predmetom* tejto viery je osoba a dielo Ježiša Krista a *obsahom* sú všetky Božie zaslúbenia, ktoré sú v ňom (Rímskym 8:32; 2. Korintským 1:19-20).

### **Postavenie človeka pred Bohom**

Verše z Listu Rímskym 3:18-20 hovoria o tom, aký je človek pred Bohom. Nachádza sa v postavení Božieho nepriateľa, a preto je jeho údelom večná smrť a zatratenie (Ján 3:36). To všetko preto, lebo svoju vieru neupriamil na Boha a jeho zaslúbenia. To, čo z hľadiska viery potrebuje „urobiť“, je to, že, zjednodušene povedané, svoju vieru, svoju *ľudskú vieru* potrebuje presmerovať a upriamiť tak, aby predmetom jeho viery bola osoba a dielo Ježiša Krista a jej obsahom všetky Božie zaslúbenia, ktoré sú v ňom. Takéto presmerovanie ľudskej viery od a zo všeličoho iného k Bohu znamená *uverenie v evanjelium* a je súčasťou *obrátania, obrátania k Bohu*: „... zvestujeme evanjelium, aby ste sa obrátili od týchto márností k živému Bohu“ (Skutky 14:15, pozri tiež napr.: Skutky 4:4, 9:35, 11:21, 20:21, 26:18; 1. Tesalonickým 1:9).

V ďalšej časti budeme hovoriť o tomto procese „presmerovania“ *ľudskej viery* od rôznych márností k živému Bohu. Opätovne podčiarkneme a zdôrazníme, že ide o to, aby sa v zmysle našej terminológie a témy predmetom *ľudskej viery* stal všeobecne Boh a konkrétne Ježiš Kristus a jej obsahom všetky zaslúbenia, ktoré sú v ňom (Rímskym 8:32; 2. Korintským 1:19-20).

## Proces „presmerovania“ ľudskej viery

### Usvedčenie z viny

Keď Pán Ježiš Kristus pripravoval učeníkov na svoj odchod k Otcovi, hovoril im o Svätom Duchu, ktorý bude zoslaný (Ján 14). Okrem iného im povedal, že keď Svätý Duch príde, bude usvedčovať svet: „*A keď on príde, bude usvedčovať svet o hriechu, o spravodlivosti a o súde.*“

Svätý Duch zostúpil na Letnice a je stále na tomto svete prítomný a koná tu svoje dielo usvedčovania. Neobrátенých usvedčuje o tom, že ich hriechy a predovšetkým hriech neviery v Božieho Syna ich pred Bohom robia vinnými. Že človek pred Bohom potrebuje byť v postavení spravodlivého (ospravedlneného). A že tí, ktorí neuveria v Božieho Syna, budú stáť pred Božím súdom a budú odsúdení.

Usvedčovanie je výslovné dielo Svätého Ducha vo vedomí človeka a týka sa každého, kto ešte nie je veriacim v Ježiša Krista. Snahe Svätého Ducha o usvedčenie je možné odolávať a odmietať ho (Skutky 7:51). Ak sa však Svätý Duch stiahne, t.j. prestane s usvedčovaním, človek potom už nemá žiadnu možnosť obrátenia (pokánia, uverenia a následne ospravedlnenia), pretože chýba usvedčenie, chýba pocit viny.

Pod „usvedčením“ rozumieme to, že človek dôjde k presvedčeniu (pochopí a prijme), že je skrz naskrz skazený a porušený, že sa (za)choval zle, že je pred Bohom vinný a že je pravdou to, čo o ňom hovorí Božie slovo napr. vo veršoch Rímskym 3:9-18. V usvedčení človek vidí seba samého Božimi očami, rozmýšľa a hľadá východisko zo svojho žalostného postavenia vinníka

pred Bohom, činí pokánie. Usvedčením z hriechu celý proces, ktorý sme v tomto článku voľne nazvali *presmerovanie ľudskej viery*, začína. Je prvou etapou, je počiatkom *obrátenia*. Ako však môže byť hriešny, na seba zameraný človek spasený?

### Zrodenie viery v evanjelium

V Liste Rímskym apoštol Pavol píše o tom, ako človek prichádza k spaseniu, ako je zachránený pred odsúdením. Vo veršoch 10:8-13 na prvom mieste uvádza vieru v srdci a potom vo verši 14 sa pýta: „*Ale ako budú vzývať toho, v ktorého neuverili? Ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? A ako počujú bez kazateľa?*“ Sú to veľmi dôležité otázky, lebo poukazujú na podstatu procesu *zrodu viery v evanjelium* a na podstatu vzťahu človeka k Bohu.

*Ale ako budú vzývať toho, v ktorého neuverili?* Význam slova *vzývať* sa dá vyjadriť aj slovami: *uctievať, volať na (k), modliť sa*. Človek, ktorého predmetom viery nie je Boh, ktorého viera nie je zameraná na Boha, ten Boha neuctieva, nevolá k nemu, lebo jednoducho nemá vieru, že Boh existuje. Uctieva (vzýva) všelicho iné, len nie Boha vo všeobecnosti a konkrétne nie Boha Spasiteľa, nie Pána Ježiša Krista. Aby Boha uctieval, aby volal k nemu, musí najprv mať v neho vieru, musí v Boha uveriť. A to je to, na čo sa v tejto pasáži zameriavame. Chceme naznačiť, ako sa od neverenia v Boha dá prísť k viere v neho. Inými slovami: Ako dochádza k tomu, že viera človeka je presmerovaná od všelijakých márností a modiel na živého Boha Spasiteľa. Ako vzniká v srdci človeka viera v evanjelium?

*Ako uveria v toho, o ktorom nepočuli?*

Druhá otázka nás už smeruje k jadrú samotného procesu uverenia v evanjelium. Sedemnásty verš hneď aj odpovedá na túto otázku a vysvetľuje ju: „*Tak teda viera z počutia a počutie skrze slovo Božie.*“ (Evanjelický preklad: „*Teda viera je z počúvania skrze slovo Kristovo.*“) Viera – a na tomto mieste máme na mysli vieru v evanjelium Ježiša Krista, je teda z počutia, a to z počutia Božieho slova. Či je v preklade uvedené *Božie slovo* alebo *Kristovo slovo*, to nič nemení na spôsobe, ako vzniká viera vedúca k ospravedlneniu – *Božie slovo* alebo *Kristovo slovo* je vždy to isté Božie slovo (pozri Ján 10:10). Aby človek uveril v Boha a v evanjelium, musí tieto pravdy počuť, musí sa o nich dozvedieť a to sa deje ich zvestovaním, a to zvestovaním evanjelia.

*A ako počujú bez kazateľa?* Tretia otázka poukazuje na to, že sú to kazatelia, kazatelia Božieho slova, ktorí prinášajú dobrú zvesť o spasení. Samozrejme, aby človek niečo počul, musí mu to byť hovorené (kázané). Tento verš v spojení s veršom 15 poukazuje tiež na to, že sú to kazatelia, ľudia, ktorí zvestujú cestu spásy, a nie iné bytosti.

*Súhrnne môžeme povedať:* Spasenie je z viery v evanjelium Ježiša Krista. Je z viery v osobu a dielo Pána Ježiša Krista a vo všetky zaslúbenia, ktoré sú v ňom. Táto viera môže vzniknúť len a len z počutia Božieho slova.

*Viera je z počutia*

Aby sa človek obrátil k Bohu, mal v neho vieru, musí počuť evanjelium, tú dobrú správu o spasení: „*Tak teda viera z počutia...*“ (verš 17). Pozornosť sústredíme na ďalšie slová sedemnásteho verša: „... *a počutie skrze slovo Božie*“, ktoré hovoria o tom, čo potrebuje človek v evanjeliu počuť a čo mu je v evanjeliu potrebné zvestovať (hovoriť), aby mal vieru vedúcu k ospravedlneniu (pozri str. 13). Je to Božie slovo (alebo Kristovo slovo), ktoré dáva vznik spasiteľnej viere.

Sú dva hlavné spôsoby, ako človek môže počuť Božie slovo. Prvý spôsob je cez kázané evanjelium Ježiša Krista a druhý je cez zapísané Božie slovo, cez Bibliu. V kázanom (hovorenom) evanjeliu je to zrejme: kazateľ hovorí, zvestuje a poslucháči počujú. Ale ako je to s „počutím“ cez zapísané Božie slovo?!



Všetko, čo je zapísané v Biblii, je Božie slovo. Boh v nej zjavuje celý svoj zámer s človekom a celým vesmírom, a to od jeho vzniku až po konce časov a nové nebo a novú zem. Svätý Duch svedčí o Kristovi, o jeho osobe a diele (Ján 6:63-65) a dosvedčuje a potvrdzuje pravdy zapísaného Božieho slova. To, či človek uverí či už počutému, či zapísanému Božiemu slovu, závisí od toho, či je pre neho to zapísané alebo zvestované slovo oživené Svätým Duchom. Človek, ktorý zvestované či zapísanému Božiemu slovu uverí, „opúšťa“ vieru, ktorú doteraz mal a ktorou doteraz existoval – a do základu svojej existencie, života, kladie vieru v evanjelium Ježiša Krista a zaslúbenia, ktoré sú v ňom.

#### **Viera v srdci a jej vyznávanie ústami**

V Rímskym 10:8-10 sú v slovách apoštola Pavla uvedené základné požiadavky na spasenie. Sú to: *viera* a jej *vyznanie*. Rovnaký dôraz je kladený na vieru v srdci a na jej vyznanie ústami.

Viera k ospravedlneniu, spasiteľná viera vzniká, ako sme písali v predchádzajúcom texte, z počutia Božieho slova, z počutia evanjelia. Boh však od toho, kto uveril, okrem viery očakáva ešte ďalší krok. Tým je vyznanie, alebo vyznávanie viery v Ježiša Krista z Nazareta, ktorá sa nachádza v jeho srdci: „(8) *Ale čo hovorí z viery spravodlivosť? Blízko teba je slovo, v твоjich ústach a v tvojom srdci. To jest to slovo viery, ktoré kážeme.* (9) *Lebo keď vyznáš Pána Ježiša svojimi ústami a uveríš vo svojom srdci, že ho Boh vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený.* (10) *Lebo srdcom sa verí na spravodlivosť, a ústami sa vyznáva na spasenie.*“ Prejdime si tieto verše jeden po druhom.

Verš 8:

Pre získanie pripočítanej spravodlivosti z viery Písmo požaduje mať v ústach a v srdci slovo, a to konkrétne a presne to slovo, ktoré sa evanjeliom zvestuje. Toto slovo, spôsobujúce vieru v Ježiša Krista, treba mať v srdci a toto isté slovo (ako svoju vieru) vyznať (vyznávať) ústami.

V evanjeliu sa káže *slovo viery*. Týmto *slovom* sú Božie pravdy a fakty o Ježišovi Kristovi, o Pánovi, ktoré počúvame a prijímame – tieto sa následne tým aj stávajú našou pravdou, naplňajú naše srdce, usídlujú sa v ňom. Hovoríme, že takýto človek počutím kázaného slova uveril v evanjelium Ježiša Krista. Kázané slovo evanjelia usídlené a zostávajúce v srdci počúvajúceho tvorí obsah jeho viery. Je to *slovo viery*, ktoré u počúvajúceho spôsobuje vznik viery vedúcej k ospravedlneniu („*Tak teda viera z počutia...*“, verš 17).

Rovnako ako usvedčovanie z hriechu môže človek odmietat' aj *slovo viery* zvestované v evanjeliu. O takejto situácii hovorí Písmo v liste Židom v tretej kapitole a v Židom 4:2: „*Lebo aj nám sa zvestovalo evanjelium ako aj tamtým. Ale tamtým neosožilo slovo zvesti, pretože sa nezmiešalo s vierou tých, ktorí počuli.*“ V tomto prípade ľudia slovo zvesti evanjelia síce ušami počuli, ale ho neprijali, neprivlastnili si ho. *Slovo viery* sa nezmiešalo s ich vlastnou vierou, nestalo sa ich vlastnou vierou, a preto nedošlo k presmerovaniu ich viery na živého Boha. Počuli zvuk slov, ale *nepočuli* hlas Svätého Ducha (Židom 3:7-19).

Verš 9:

V evanjeliu sa zvestuje, že Ježiš Kristus Nazaretský *bol vydaný pre naše hriechy*

*a vstal z mŕtvych pre naše ospravedlnenie* (Rímskym 4:23-25; Skutky 2:31-32). A tiež to, že *Pánom i Kristom ho učinil Boh* (Skutky 2:36) a jemu je *daná každá moc na nebi aj na zemi* (Matúš 28:18). Aj toto je súčasťou viery v Ježiša Krista, viery (slova) v srdci a vyznania ústami.

Verš 10:

Viera vedúca k ospravedlneniu, viera v srdci, vzniká počúvaním Božieho slova. To, že sa takáto viera naozaj usídlila v srdci, že srdce je plné pravdy slova evanjelia, sa prejaví vyznávaním ústami. V srdci sa nachádza *slovo viery* a ústami sa vyznáva to slovo, ktoré je v srdci. V prípade spasiteľnej viery je v srdci veriaceho Božie slovo, slovo evanjelia, *slovo viery* a toto isté slovo je aj v jeho ústach, v jeho vyznaní (vyznávaní).

Vyznávanie viery je vlastne hovorenie, opakovanie, potvrdzovanie toho istého slova, ktoré bolo kázané v evanjeliu. Vyznávanie je prejav stotožnenia sa s Božím slovom. To je význam a dôležitosť vyznávania: Je to dosvedčovanie stotožnenia sa s Božou pravdou. Človek najprv uverí počutému slovu a má ho v srdci, je jeho vierou, a potom ústami hovorí to, čo má v srdci – a v srdci má Božie slovo.

Vyznávanie je stotožnenie sa s tým, čo hovorí Boh vo svojom poslanstve ľuďom (2. Korintským 5:20). Pritom najprv musí byť v srdci človeka viera vedúca k ospravedlneniu a následne jej vyznanie ústami – čoho dôsledkom je spasenie v plnom význame tohto slova. Oboje (viera v srdci a vyznanie ústami) sú človeku potrebné na spasenie, lebo to, čo je v jeho srdci,

to hovoria jeho ústa a čo je v ľudskom srdci, pozná sa podľa toho, čo je v jeho ústach. Keď je v jeho srdci spasiteľná viera, v jeho ústach je *slovo viery* a to je to isté slovo, ktoré je zvestované v evanjeliu. Takýto človek je Bohom ospravedlnený, je mu pripočítaná spravodlivosť Ježiša Krista (Rímskym 5:1-2).

Ak v srdci niet *slova viery*, niet ho ani v ústach. Ak oboje nie je prítomné v živote jednotlivca, tak Boh takéhoto človeka neprehlási za spravodlivého – nie je mu pripočítaná spravodlivosť z viery, hnev Boží zostáva na ňom a stále sa ešte nachádza pod odsúdením (Ján 3:18 a 36).

Úprimné vyznanie a opakované vyznávanie viery v Ježiša Krista svedčí o tom, že sa táto viera v srdci vyznávajúceho usídlila, že je jeho súčasťou a základom, na ktorom stojí a na ktorom buduje svoj život.

### **K viere niet inej alternatívy**

Všetci ľudia majú k Bohu nejaký postoj. Pritom z hľadiska ospravedlnenia a konečného cieľa, a tým je večný život, je možný len jeden z nasledovných dvoch postojov: Je to buď postoj viery (človek verí v Boha; má vieru v evanjelium Ježiša Krista), alebo postoj neviery (človek nemá biblickú vieru v Boha; má vieru v niečo iné alebo v niekoho iného). Tretia možnosť neexistuje! Prístup k Bohu je možný iba vierou v neho. Do jeho milosti môžeme vstúpiť len skrze vieru: „*A bez viery nie je možné ľúbiť sa Bohu. Lebo ten, kto prichádza k Bohu, musí veriť, že je, a že tým, ktorí ho snažne hľadajú, je odplatiteľom.*“ (Židom 11:6).

Ludia sa často snažia zalúbiť Bohu a prísť k Bohu iným spôsobom ako vierou. Snažia sa Bohu zalúbiť svojimi dobrými skutkami, morálkou, charitatívnou činnosťou, životom v náboženskej činnosti a všeličím iným, ale bez viery nič z toho nie je pre Boha prijateľné. Nič bez viery v evanjelium Ježiša Krista a zaslúbení daných v ňom Boh neprijíma. Bez tejto viery všetko sú to pred ním len mŕtve skutky

a hriech („A všetko, čo nie je z viery, je hriech“ – Rímskym 14:23). Bez ohľadu na to, aké dobré máme úmysly a skutky, akí sme úprimní či horliví, k viere nie je žiadna alternatíva. Bez viery sa *nemôžeme* ľubiť Bohu. Bez viery je to nemožné, ale...

*ale spravodlivý bude žiť z viery*

Rímskym 1:17.

*Drahoslav Vajda*

## Hľa, človek!

Redakčný výber z piatej kapitoly knihy Stuart Olyott „Ježiš je Boh aj človek“ (podtitul: Čo Biblia učí o osobe Krista), vydavateľstvo Ordo salutis, Bratislava 2002. Publikované s láskavým súhlasom vydavateľstva.

Pán Ježiš Kristus sa stal človekom bez toho, žeby prestal byť Bohom. To, čo Stará zmluva predzvestovala a prislúbila, sa stalo historickou skutočnosťou. Vzal na seba ľudskú prirodzenosť, niesol ľudskú podobu a bol zjavený ako človek. Niesol ľudské meno – Ježiš z Nazareta.

### Narodenie z panny

Večný Boží Syn vstúpil do ľudskej rasy skrze lono panenskej Márie. „Ale keď prišla plnosť času, poslal Boh svojho Syna, posláho zo ženy“ (Galatským 4:4).

Ježiš nemal žiadneho ľudského otca. Bol počatý mocou Svätého Ducha v Máriinom lone (Matúš 1:20). Svätý Duch na ňu zostúpil a moc Najvyššieho ju zatienila. Jej nemluvňa bolo sväté dieťa. Nebol to nikto iný než Boží Syn (Lukáš 1:35). Panenské počatie, ktoré dlho predtým predpovedal Izaiáš, nakoniec nastalo! (Izaiáš 7:14; Matúš 1:23). Nastalo splnenie často opakovaných zaslúbení o tom, že Boh sám raz navštívi a vykúpi svoj ľud.

Nadprirodzený zásah Svätého Ducha v lone Márie, ktorý učinil aktivitu muža nepotrebnou, bol v úplnom súlade so skutočnosťou, že osoba, ktorá sa narodila, bola večným Božím Synom. Aktivita Ducha posvätila ľudskú prirodzenosť Krista od samotného okamihu počatia, a tak ju zachovala pred hriešnou porušenosťou, ktorá postihuje každého iného člena ľudskej rasy. Nedokážeme presne povedať, ako to Svätý Duch vykonal. Nikto presne nevie, ako sa prenáša hriešna porušenosť z rodiča na dieťa. Ale mali by sme si povšimnúť, že posväcujúci vplyv Svätého Ducha sa neprejavil len pri jeho počatí. Pokračoval počas celého jeho života (Ján 3:34; Židom 9:14).

Fakt, že Kristus sa narodil zo ženy, bol nádherným naplnením prvého zaslúbenia o Mesiášovi, ktoré odznelo v knihe Genezis. Toto narodenie mu dalo tiež skutočnú ľudskú prirodzenosť. To, že je narodený z Boha, ukázalo a zdôraznilo, že má božskú prirodzenosť a že jeho narodenie sa zo ženy neznamenaá počiatok jeho existencie. Jeho pozemské narodenie nijak neubralo z jeho božskej prirodzenosti.

Bol práve tak Synom Božím, rovným Otcovi po svojom vtelení, ako aj predtým. Jeho narodenie však znamenalo *pridanie*. Stal sa tým, kým predtým nebol. Vzal na seba ľudskú prirodzenosť a vstúpil do ľudskej rasy bez toho, aby s ňou zdieľal jej strašnú vinu a porušenosť.

### Skutočný človek

S výnimkou hriechu sa stal jedným z *nás*. „Teda keď deti stali sa účastnými tela a krvi, tak aj on podobným spôsobom stal sa účastným toho istého... Lebo, tak sa nazdám, nezaujímajú sa anjelov, ale sa zaujímajú semena Abrahámovho, prečo bol podľžný byť vo všetkom pripodobnený bratom“ (Židom 2:14-17).

Evanjeliové záznamy nás priviedli k chápaniu, že náš Pán Ježiš Kristus, aj keď je plne Bohom, ako sme to už videli, mal skutočnú ľudskú prirodzenosť. On bol *viac* než človek, to je pravda. Ale jeho človečenstvo bolo reálne. Bolo také isté ako to naše. Znova to hovoríme, On sa stal jedným z *nás*.

Na obriezke tohto malého chlapca, ktorá sa udiala na ôsmy deň jeho života, nebolo nič zdanlivé, či neskutočné. To isté platí o jeho predstavení v chráme, keď ho staručký Simeon vzal na ramená (Lukáš 2:21-35). Ani to, že múdri muži z Východu navštívili toto batola, nebol

nijaký prelud, rovnako ako nevyhnutnosť vziať ho do Egypta, aby uniklo zlovôli Heroda Veľkého (Matúš 2:1-23). Vyrastal a rozvíjal sa tak, ako iní chlapci v dedine – ale predsa sa dalo povšimnúť, že sa v niečom odlišuje: „A dieťaťko rástlo a silnelo duchom, plnené súc múdrosťou, a milosť Božia bola *obrátaná* naň“ (Lukáš 2:40).

Ten chlapec, ktorý šiel hore do Jeruzalema, keď mal dvanásť rokov, a ktorý znepokojil Jozefa a Máriu tým, že sa vytratil, a ktorého o tri dni neskôr našli v chráme, ako počúva učiteľov teológie a kladie im otázky, bol naozajstný. Je pravda, že si uvedomoval, že jeho jediným Otcom je Boh. To však na nijaký spôsob nezmenšilo realitu jeho návratu domov do Nazareta, jeho poddanie sa rodičovskej autorite a skutočnosť, že „prospieval múdrosťou a vzrastom a milosťou u Boha aj u ľudí“ (Lukáš 2:41-52).

Ten, koho pokrstil Ján Krstiteľ v Jordáne, bol človekom, aj napriek tomu, že mnohé aspekty tejto udalosti svedčili o tom, že Kristus bol večný Boží Syn (Ján 1:30; Matúš 3:13-17). Kristov krst znamenal začiatok jeho verejnej služby. Reakcia nato bola vo všeobecnosti zmiešaná, až na tých, ktorí ho poznali najbližšie a ktorí prejavili neskrývané nepriateľstvo. Keď zistili, že si dokonca okolo seba zhromaždil skupinu učeníkov, ich reakciou bolo pokúsiť sa zabrániť mu v tom, aby sa pustil na dráhu pocestného učiteľa. Pokladali takýto nápad za márnomyseľný a trvali na tom, že sa zbláznil (Marek 3:21). Či by tak dokázali konať a rozprávať, ak by neboli dokonale presvedčení, že Ježiš z Nazareta nebol človekom o nič menej než oni? Mohli by na neho jeho nepria-

telia zlomyseľne hovoriť, že je to „človek žráč a pijan vína“, ak by si neboli úplne istí jeho človečenstvom? (Matúš 11:19).

### Ježišove vnímanie seba samého

Ale nielen ľudia z jeho okolia si uvedomovali Ježišove človečenstvo. Uvedomoval si ho aj On sám. Uvedomoval si svoju božskú identitu. Len pred chvíľou sme znova videli, že dokonca už ako chlapec vedel, že Boh je jeho jediný Otec. Podobným vedomím sa vyznačoval, aj čo sa týka jeho človečenstva. Svojím životom prechádzal s ľudským vedomím si toho, že ten, ktorý bol jedinečne jeho Otcom, bol väčší než bol on (Ján 14:28).

Ježiš sa často o sebe zmieňoval ako o človeku. V žiadnom prípade neprotestoval proti takejto myšlienke. Naopak, celý čas si toho bol vedomý. Židom, ktorí mu so zlosťou odporovali, povedal: „Keby ste boli deťmi Abrahámovými, robili by ste skutky Abrahámove; ale teraz ma hľadáte zabiť, človeka, ktorý som vám hovoril pravdu, ktorú som počul od Boha; toho Abrahám neurobil“ (Ján 8:39-40, dôraz pridaný autorom).

To, ako Ježiš používa označenie „Syn človeka“ je obzvlášť zaujímavé. Bol to jeho najobľúbenejší spôsob, ktorým na seba odkazoval. Skoro nikdy však toto označenie nepoužívali ľudia okolo neho. Kedykoľvek myslel na seba samého, myslel na „Syna človeka“. „Syn človeka je pánom i soboty,“ povedal o sebe (Matúš 12:8). „Syn človeka prišiel hľadať a spasiť to, čo bolo zahynulo“ (Lukáš 19:10). To, ako používa tento titul, nám poskytuje unikátny náhľad do Ježišovho povedomia. Ukazuje nám to, načo myslel vo chvíľach, keď bol objektom svojich vlastných myšlienok.

### Očividne človek

Ježišove vedomie o vlastnom človečenstve bolo v úplnom súlade s tým, čo na ňom pozorovali iní počas jeho verejnej služby. Bol *očividne* človekom.

Hneď na úvod: vyzeral ako človek. Čo iné by sme očakávali pritom, ktorý bol „syn Dávidov“ a potomok z jeho bedier? Prišiel „v podobnosti tela hriechu“ (Rímskym 8:3). Žena zo Samárie si na jeho vzhľade nevšimla nič nezvyčajné. Čo sa jej týka, znamenalo to pre ňu, že ju jednoducho oslovil ďalší z nenávidených Židov (Ján 4:9). Jeho fyzický vzhľad bol taký nenápadný a bol natoľko podobný iným ľuďom, že mohol kráčať ulicami Jeruzalema úplne nepozorovane až do chvíle, kým nepritiahol pozornosť tým, že išiel do chrámu, aby tam verejne kázal (Ján 7:10-14). Bol natoľko nerozoznatelný od iných, že bolo nevyhnutné, aby ho jeho zradca viditeľne pobožkal. To preto, aby sa nestalo, žeby sa tí, ktorí ho prišli zatknúť, pomýlili a omylom by položili svoje ruky na nesprávnu osobu (Matúš 26:47-50). Dokonca aj po jeho vzkriesení ho dvaja učenci, kráčajúci do Emaus, považovali len za spoluobyvateľa, úplne neinformovaného o najnovších udalostiach (Lukáš 24:18-19). Mária si myslela, že to bol záhradník, ktorý sa staral o pozemok, obklopujúci hrob Pána (Ján 20:15). Tí, ktorí ho poznali celé tie roky, nepozorovali žiadny podstatný rozdiel medzi ním a akýmkoľvek iným mužom z Galileje, ktorý snáď mohol stáť na brehu jazera (Ján 21:4-5). Musíme sa vzdať všetkých myšlienok, že tvár Ježiša žiarila, alebo, že bol obklopený svätožiarou. Dokonca ani po jeho



vzkriesení nebolo na fyzickom vzhľade Ježiša z Nazareta nič neprirodzené alebo menej ľudské.

No podčiarkujeme to, že Kristove človečenstvo sa netýkalo len jeho vzhľadu. Ako každá iná osoba, aj on mal hlad (Matúš 4:2; Marek 11:12; Matúš 21:18). Ale Boh nikdy nehladuje (Žalm 50:13). Bol smädný (Ján 4:7, 19:28, tento druhý odkaz je naplnením Žalmu 69:22). Poznal, čo je to byť unavený (Ján 4:6), aj keď Boh nikdy nie je unavený (Izaiáš 40:28). Zaspával (Matúš 8:24). Ale Boh nikdy nedrieme, ani nespí (Žalm 121:4). V týchto veciach sa prejavoval tak ako každý muž a žena. Nič z toho však Boh nikdy nerobí. Je zrejmé, že vlastnil prirodzenosť, ktorá bola *pridaná* k božskej prirodzenosti, ktorá mu, ako sme už videli, náležala. Tá druhá prirodzenosť bola ľudská.

Pri niektorých príležitostiach učeníci počuli Ježiša hovoriť o jeho tele (napr. Lukáš 7:44-46). Dopredu hovoril o svojom pohrebe (Marek 14:8; Matúš 26:12). Práve o toto telo sa opieral Ján počas poslednej večere (Ján 13:23), kde o ňom Ježiš znova hovoril (Matúš 26:26).

O niekoľko hodín ho videli trpieť. Trpel už počas svojho života, ale teraz prišlo vyvrcholenie. Poznal, čo to znamená byť vystavený opakovaným útokom satana, nenávisti a nevere zo strany svojho vlastného ľudu a prenasledovaniu od svojich nepriateľov. Ale teraz jeho utrpenia dospeli do najväčšej ukrutnosti. Jeho ľudské telo bolo skutočné. Niet sa čo diviť, že ho Pilát predviedol pred čakajúci dav ľudí a vyhlásil: „Hľa, človek!“ (Ján 19:5).

A tak nakoniec Ježiš Kristus zomrel – aj keď Boh nemôže zomrieť. Sklonil svoju hlavu a vypustil ducha (Ján 19:30). Bol poslušný až po smrť, dokonca po smrť na kríži (Filipským 2:8). Krátko nato vojaci prebodli jeho bok kopijou, aby sa o jeho smrti úplne presvedčili. Ján sám bol svedkom toho, ako sa následne z otvorenej rany vyliala krv a voda (Ján 19:32-35). Krátko nato Nikodém a Jozef z Arimátie zobrali jeho nehybné mŕtve telo, aby ho zavinuli do plátna, nasiaknutého voňavými vecami s konzervačným účinkom (Ján 19:38-42). Potom ho položili do Jozefovho hrobu, ktorý bol vysekaný do skaly.

Učeníci boli zúfalí. Pán Ježiš Kristus bol tak očividne človekom, že keď zomrel, učeníci smútili, že *on* už s nimi viac nie je. Keď sa ukázalo, že z hrobu zmizlo telo, Máriino srdce sa zlomilo kvôli tomu, že „vzali môjho Pána, a neviem, kde ho položili“ (Ján 20:13). Pre ňu bolo jeho telo *on!* Ona a všetci jeho ostatní učeníci by sa vysmiali návrhu, že jeho telo bolo nejako menej skutočné než telá iných ľudí, alebo, že to bol len príznak, ktorý nepozostával zo skutočnej hmoty. Ježiš bol úplným človekom a oni to vedeli.

Ako veľmi sa zaradovali, keď im bol skrze vzkriesenie ich Pán navrátený! Jeho fyzický vzhľad bol práve taký ľudský ako predtým. Počuli ho, ako o sebe hovorí, že má „tela a kosti“ (Lukáš 24:39). Ľnuli sa k nemu (Ján 20:17), dotýkali sa ho (Lukáš 24:39), skúmali jeho rany (Lukáš 24:39; Ján 20:27), pozorovali, ako vraví (Ján 21:9-14) a videli ho, ako je (Lukáš 24:42). On porazil smrť. No ten, kto porazil smrť, bol aj naďalej očividne *človekom!*

## Ježiš: Syn Márie, Syn Boží

V tomto článku sa budeme zamýšľať nad jednou z najzáhadnejších, ale zároveň najúžasnejších zvestí, ktorá kedy bola oznámená.

Písmo Sväté hovorí o Ježišovi Kristovi ako o niekom, kto mal dve prirodzenosti, to znamená, že ten, kto bol vždy Bohom, sa stal aj človekom. Aj napriek tomu, že nikdy nebudeme schopní pochopiť, ako sa to udialo, môžeme odhaliť dôvod, prečo bolo nutné, aby bol Ježiš Bohom a zároveň človekom.

*Potom v šiestom mesiaci bol poslaný anjel Gabriel od Boha do galilejského mesta, ktorému je meno Nazaret, k panne, zasnúbenej mužovi, ktorému bolo meno Jozef, z domu Dávidovho, a meno panny bolo Mária. A keď vošiel k nej anjel, povedal: Raduj sa, obdarená milosťou! Pán s tebou, ty požehnaná medzi ženami! A ona vidiac ho zľakla sa nad jeho rečou a rozmýšľala, aký to má byť pozdrav. Ale anjel jej povedal: Neboj sa, Mária, lebo si našla milosť u Boha a hľa, počneš v živote a porodíš syna a nazveš jeho meno Ježiš. Ten bude veľký a bude sa volať Synom Najvyššieho. A Pán Boh mu dá trón Dávida, jeho otca, a bude kráľovať nad domom Jakobovým až na veky, a jeho kráľovstvu nebude konca.*

Anjel Gabriel oznámil zvesť o narodení Jána Krstiteľa, ktorý sa mal stať zvestovateľom Ježiša Krista. Kňaz Zachariáš sa dozvedel, že jeho žena Alžbeta porodí toto dieťa. Všimli sme si, aký pochybovačný bol Zachariáš, pretože on a jeho manželka boli starí a Alžbeta bola neplodná.

Prešlo šesť mesiacov a Gabriel je poslaný s inou zvesťou, ktorá sa, po

ľudsky povedané, zdala ešte nepravdepodobnejšia. Mal ísť k mladej panne, aby jej povedal, že aj ona bude mať dieťa. Pravdaže, meno panny bolo Mária a bola v tom čase zasnúbená s tesárom Jozefom. Niet divu, že sa Mária zľakla tejto nečakanej návštevy a najmä pozdravu anjela: *Raduj sa, obdarená milosťou! Pán s tebou.* Mária dostala obrovskú výsadu: mala sa stať matkou dávno zaslúbeného a dlho očakávaného Mesiáša.

Jej bezprostredná reakcia bola zmatečná; jednoducho nevedela, čo si má o slovách anjela myslieť. Potom jej Gabriel vysvetlil cieľ svojho zjavenia sa. Prečítajme si ešte raz prvú časť jeho zvesti: *počneš v živote a porodíš syna a nazveš jeho meno Ježiš.* V istom zmysle nie je v týchto slovách nič mimoriadne. Rovnako ako akákoľvek nastávajúca matka aj ona by otehotnela, porodila dieťa a dala by mu meno. Ako uvidíme, počatie bolo, samozrejme, zázračné, ale od momentu počatia cez nasledujúcich deväť mesiacov tehotenstva až po samotný pôrod nebolo v tomto procese nič výnimočné. Rovnakým procesom prechádza každá matka.

Toto je veľmi dôležitý fakt, pretože je nevyhnutné, aby sme pochopili, že Ježiš bol človekom úplne. V skutočnosti iba niekto, kto bol plne človekom, mohol urobiť to, čo Ježiš urobil pre ľudstvo. Prečo je to tak? Preto, lebo jedine niekto, kto bol plne človekom, mohol priniesť spásu iným ľudským bytostiam. Bol to

človek (Adam), ktorý upadol do hriechu, sú to ľudské bytosti, ktoré sú hriešne, a tak to musel byť človek, ktorý prišiel spasiť hriešnikov. Adam bol zástupcom celého ľudstva, keďže všetci sme jeho a Evinými potomkami. Ježiš sa mal stať zástupcom nového ľudského rodu – všetkých tých, ktorí sú spasení.

A tak, aby mohol byť skutočným zástupcom tohto nového ľudského rodu, Ježiš musel byť človekom a musel prejsť všetkým, čím prechádzajú iné ľudské bytosti. Preto je medzi narodením a smrťou Ježiša Krista obdobie 33 rokov. (Ak sa o tomto chcete dozvedieť viac, odporúčam vám prečítať si druhú kapitolu Listu Židom v Novom zákone). Ježiš bol skutočným ľudským bábätkom a vyrástol, aby sa stal skutočným človekom, aby zažil všetko, čo zažívajú iní muži i ženy, až na jednu obrovskú výnimku: Jeho život bol bez hriechu! To je zásadný rozdiel medzi životom Adama a všetkých nás, ktorí z neho pochádzame, na jednej strane, a životom Ježiša Krista na druhej strane. Tam, kde Adam zlyhal, Ježiš uspel. Bol to dokonalý život Ježiša, ktorý mu poskytol potrebné osvedčenie, aby sa mohol stať Spasiteľom hriešnikov. Bol skutočnou ľudskou bytosťou v plnom zmysle slova, ale on jediný bol dokonalou ľudskou bytosťou.

Prichádzame k druhému výroku anjela: *Ten bude veľký a bude sa volať Synom Najvyššieho.* Už len to, že Ježiš bol dokonalou ľudskou bytosťou, by ho dostatočne kvalifikovalo na veľkého človeka, ale on bol veľký aj v inom zmysle. Bol veľký, pretože bol Synom Najvyššieho. Inými slovami, mal jedinečný vzťah s Bohom; naozaj môžeme povedať, že výraz „Syn Najvyššieho“ má rovnaký

význam ako najznámejší výraz „Syn Boží“, ktorý nachádzame vo verši 35.

Nie je prekvapujúce, že Mária bola dosť zmätená týmto zjavením. Nepochybovala o tom, že to, čo jej povedal anjel, je pravdivé, ale nevedela pochopiť, ako môže mať dieťa, keď je panna, preto ho požiadala o vysvetlenie. Vysvetlenie je tajomné a myslím, že ho nikdy nedokážeme úplne pochopiť. Anjel povedal: *Svätý Duch príde na teba, a moc Najvyššieho ti zatôni, a preto aj to splodené sväte bude sa volať Syn Boží.* To znamená, že počatie tohto dieťaťa sa uskutoční zázračným konaním Ducha Svätého.

Je životne dôležité, aby sme pochopili význam skutočnosti, že narodenie tohto dieťaťa je odlišné od narodenia akéhokoľvek iného dieťaťa. Bolo to absolútne nevyhnutné, pretože ak by bol Ježiš skutočným fyzickým synom Jozefa, zdedil by hriech Adama – inými slovami narodil by sa do tohto sveta s dedičným hriechom tak ako my. A to by ho prirodzene diskvalifikovalo, nemohol by sa stať Spasiteľom hriešnikov. A tak Pán Ježiš Kristus ako vtelený Boh mal čistú bezhriešnu podstatu a ako skutočný človek žil život bezhriešnej poslušnosti od začiatku až do konca. Ako dokonalý človek mohol Ježiš Kristus zastupovať iné ľudské bytosti a zaplatiť za ich hriechy. Ako Boh mal dokonalú, večnú podstatu, čo znamenalo, že bol schopný zabezpečiť večný život.

Ak si myslíme, že toto zvláštne narodenie bola celkom nová myšlienka, prečítajme si slová, ktoré boli prorokované storočia predtým a ktoré nájdeme v siedmej kapitole knihy Izaiáš. *Hľa, panna počne a porodí syna a nazve jeho meno Immanuel.*

Chápete, čo to znamená pre vás a pre mňa? Znamená to, že máme niekoho, kto je schopný úplne vyriešiť beznádejný problém hriechu. Hriech, to nie je len naše zlé správanie; náš hriech je súčasťou našej prirodzenosti, je súčasťou našej bytosti i všetkých ľudí na svete a dôsledkom nášho hriechu je smrť, odsúdenie a peklo. Ale v osobe Ježiša Krista Boh dal niekoho, kto prišiel zachrániť mužov a ženy od tohto údely. Ježiš, táto požehnaná osoba, žil

dokonalý ľudský život na mieste hriešnikov (medzi hriešnikmi), ako Boh však mohol zaistiť večný život. Pre koho to robí? Pre všetkých, ktorí v neho veria – a jedine v neho – na svoju spásu. Spásu človek nikdy nemôže dosiahnuť kvôli svojej hriešnej prirodzenosti a hriešnému konaniu, ale bola dosiahnutá čistým a nepoškvrneným Synom Božím. Verte v Spasiteľa, verte v neho samotného, a budete naveky spasení.

*Michael Steedman*

## Jabeš-gileád v nás a dnes

*A taktiež sa stalo v tých dňoch, keď nebolo kráľa v Izraelovi, že bol istý muž, Levita...*

Sudcov 19:1

V Gibei Benjaminovej sa stala hrozná udalosť. V meste sa vyskytli mužovia, synovia beliála<sup>1)</sup>, ktorí vykonali zlý skutok (Sudcov 19:22-25). V 5. Mojžišovej 13:12-18 je opísaný presný postup, ako sa má takáto situácia riešiť podľa Božích prikázaní. Udalosť, ktorej sa chceme v tomto článku venovať, sa odohrala v dňoch, keď nebolo kráľa v Izraelovi. V pozadí udalosti je príbeh istého muža Levitu a jeho ženy. Celý ich príbeh a to, čo po udalosti v Gibei Benjaminovej nasledovalo, je opísaný v Knihe Sudcov 19:1-21:25.

K tragickej udalosti v Gibei došlo v dôsledku toho, že sa v tomto meste, uprostred izraelského ľudu, pokolenia Benjaminovho, teda uprostred Božieho ľudu, vyskytli synovia beliála („... tu hľa, mužovia mesta, mužovia, synovia beliála, obkľúčili dom...“ – Sudcov 19:22). Synovia Izraela nielenže počuli o tom, že v Gibei mužovia beliála vyšli spomedzi nich, z ich stredu (5. Mojžišova 13:12-13), ale mali možnosť vidieť dôsledok ich ohavného činu na vlastné oči (Sudcov 19:29-30).

Boh svojmu ľudu prikázal, ako má postupovať, keď sa uprostred neho vy-

skytnú synovia beliála. Príkaz je uvedený v 5. Mojžišovej 13:14-18. Vec sa mala vyhľadať (nezabudnúť na ňu), vyšetriť a dobre sa na ňu opýtať (verš 14). Ak sa ukázalo, že vec so synmi beliála je pravdivá, že sa vykonala tá ohavnosť v tvojom strede (verš 14), nasleduje pokyn, ako s nimi naložiť. Také mesto, v ktorom sa vyskytli synovia beliála, malo byť zničené, obyvatelia pobití, všetka korisť spálená a mesto sa už nikdy nemalo znova vybudovať (verše 15-16). Presne to Izrael aj spravil. Vyšetřili vec, ktorá sa ukázala byť pravdivá (Sudcov 20:1-8) a rozhodli: „... toto je to, čo urobíme

*Gibeí: losom proti nej.*“ (Sudcov 20:9). Mesto bolo nakoniec zničené, obyvatelia pobití a všetka korisť spálená (Sudcov 20:37+40+48).

V meste Gibeá vtedy už nefungovali starší (sudcovia), ktorí by vyniesli nad páchatelmi rozsudok, ako je to uvedené napr. v 5. Mojžišovej 19:11-13 („*Ale keby niekto nenávidel svojho blížneho a úkladil by mu a povstanúc na neho uderil by ho smrteľne, takže by zomrel, a keby sa utiekol do niektorého z tých miest, vtedy pošlú starší jeho mesta a vezmú ho odtiaľ a oddajú ho do ruky pomstiteľa krvi, a zomrie. Nežľutuje sa nad ním tvoje oko, ale odpraceš nevinnú krv z Izraela, a bude ti dobre.*“). Pretože v Gibeí nebolo sudcov, nevykonávala sa spravodlivosť a z dôvodu, že z jej stredu vyšli synovia belíála, bolo potrebné zničiť celé mesto (5. Mojžišova 13:15-18).

Zo začiatku to ale vyzeralo tak, že k zničeniu mesta ani nemalo dôjsť. Odkaz všetkých ostatných synov Izraelových pokoleniu Benjaminovmu predsa znel: „*Vyďajte mužov, synov belíála, ktorí sú v Gibeí, aby sme ich zabili...*“ (Sudcov 20:1-13). Vzhľadom na to, že tento postup, teda snaha o vydanie výlučne mužov belíála, nebol v súlade s Božím slovom podľa ktorého malo byť zničené celé mesto a pobití všetci jeho obyvatelia (nielen mužovia belíála – 5. Mojžišova 13:15-18), bol vopred odsúdený na neúspech (Sudcov 20:13-14). Okrem iného bol aj príčinou toho, že sa pokolenie Benjaminovo zjednotilo na obranu mesta Gibeá: „*lež synovia Benjaminovi sa zhromaždili z miest do Gibey, aby vyšli do boja proti synom Izraelovým.*“ (verš 14).

Nesprávny počiatočný postup bol jednou príčinou neúspechu prvých bo-

jav a veľkých strát. Hospodin mesto Gibeá k úplnému zničeniu vydal do rúk synov Izraela až v treťom boji (Sudcov 20:28). Druhou a rovnako vážnou (ak nie vážnejšou) príčinou boli obyvatelia mesta Jabeš-gileád. V príbehu s *mužmi belíála* mesta Gibey nesmieme prehliadnuť ani mesto Jabeš-gileád.

Vojny proti Gibeí sa zúčastnil takmer celý Izrael. Nezúčastnilo sa jej iba pokolenie Benjaminovo a obyvatelia mesta Jabeš-gileád. Pokolenie Benjaminovo sa pridalo na stranu obyvateľov mesta Gibeá – tým sa pridali na stranu *belíála*, preto museli byť zničené aj ostatné mestá pokolenia Benjaminovho (Sudcov 20:48).

O tom, že obyvatelia Jabeš-gileáda neprišli do Micpy (Sudcov 20:1), kde sa vyšetroval hriech mesta Gibeá, sa dozvedáme až v Sudcov 21:8-9, keď už bolo po bojoch s Benjaminovcami a ľud plakal nad takmer úplným zánikom tohto pokolenia. Obyvatelia Jabeš-gileáda spáchali hriech. Ich hriech však nespočíval v tom, že by boli synmi belíála. Ich hriechom bola ľahostajnosť a vlažnosť voči Bohu a jeho slovu (5. Mojžišova 13:12-14 – vyhľadať a vyšetriť; Zjavenie 3:15-16). Ľahostajnosť a vlažnosť nebola záležitosťou len niektorých obyvateľov Jabeš-gileáda, ale bola realitou vzťahujúcou sa na celé mesto (Sudcov 21:8-9), lebo: „*A synovia Izraelovi povedali: Kto je zo všetkých pokolení Izraelových, kto by asi nebol prišiel hore do zhromaždenia k Hospodinovi? Lebo sa boli veľmi zaprisahali vzhľadom na toho, kto by neprišiel hore k Hospodinovi do Micpy, povediac: Zomrie bez milosti. ...A keď prehliadli ľud, zistilo sa, že hľa, nebolo tam nikoho z obyvateľov Jabeš-gileáda.*“ (Sudcov 21:5 a 9).

To, že Jabeš-gileáďania nečinili slovo Hospodina, neprišli do Micpy na zhromaždenie celej obce Izraelovej, nebol len problém tohto mesta, ale stal sa problémom (hriechom) celého Izraela rovnako, ako to bolo v prípade Achanovho hriechu: „*Ale synovia Izraelovi sa prehrešili dopustiť sa nevernosti pri zarieknutom. Lebo Achan... vzal zo zarieknutého, a preto sa zapálil hnev Hospodinov na synov Izraelových.*“ (Jozua 7:1; a pozri príbeh o dobytí mesta Jericho a hriechu Achana v Knihe Jozua 6:1-7:26. O zarieknutom hovoria verše 6:17-19).

Izrael si mohol ušetriť stratu 40 030 mužov v troch bojoch a zániknutie takmer celého pokolenia Benjaminovho (Sudcov 20:21+25+39 a 21:3). Ešte pred prvým bojom mali zistiť, či je celý národ s Hospodinom, a nie až po bojoch, keď už bolo po všetkom (Sudcov 21:8). Ešte pred prvým bojom sa mali porátať s Jabeš-gileáďom (zničiť ho, ako sa podľa Sudcov 21:5 boli zaprisahali), a až potom ísť do boja. (Podobne ako ani Jozua nevyšetril, či si nikto neponechal nič zo zarieknutého mesta Jericha, ako to bolo nariadené v knihe Jozua 6:18, ale bez toto prešetrenia išli do boja proti mestu Haj a boli porazení a až potom vyšetrovali vec.)

Od počiatku nesprávna postupnosť krokov na strane Izraela mu priniesla veľké straty a zánik takmer celého jedného pokolenia. Bola to len milosť Božia, že Izrael na tretíkrát vyhral boj (Sudcov 20:30-48) a našlo sa aj riešenie pre pokolenie Benjaminu (Sudcov 21:12-23). Zároveň sa táto udalosť stala ponaučením aj pre nás.

Po víťazstve, ak sa to pri 40 030 mŕtvych dá tak vôbec nazvať, bolo potrebné vyhladať a vyšetriť, prečo ostatný Izrael utrpel takú veľkú stratu – veď sa predsa postavil na Božiu stranu (5. Mojžišova 13:12-18). Dôvodom bolo, že aj Izrael zhrešil a prestúpil Božiu zmluvu, rovnako ako v časoch Jozua (Jozua 7:11-12). Achanom bolo v tomto prípade mesto Jabeš-gileáď. V prípade poslušnosti mesta Jabeš-gileáď voči Božiemu slovu by bol Izrael cele v Bohu a Benjaminu by porazil bez vlastných strát na prvý raz. Podobne, ako bol Achan upálený (Jozua 7:15+25), bolo zničené aj mesto Jabeš-gileáď (Sudcov 21:10-11).

Za Achanov hriech trpel celý národ (Jozua 7:5+8, Jozua 22:20), rovnako tak aj za hriech mužov Jabeš-gileáďa. Achan a rovnako aj Gibeania a Benjaminovci vykonali hriech, ktorý je z Božieho slova očividne jasný (krádež zarieknutého; mužovia beliála). Hriech mesta Jabeš-gileáď je ťažšie viditeľný. Ľudia si skôr všimnú zlé skutky (Galatským 5:16-21) ako vlašnosť (Zjavenie 3:15-16).



Vlažnosť je problém, ktorý si častokrát nevšímame (či už na sebe alebo na druhých). Vlažnosť spôsobuje našu nepoužiteľnosť pre nášho Pána (Židom 3:12-13), rovnakou bola aj nepoužiteľnosť obyvateľov Jabeš-gileáda pre naplnenie Božej vôle zjavenej a oznámenej v 5. Mojžišovej 13:12-18. Zároveň vlažnosť spôsobuje aj nepoužiteľnosť celého zboru pre nášho Pána (Zjavenie 3:15-16), rovnako ako spôsobovala nepoužiteľnosť celého Izraela pre naplnenie Božej vôle (5. Mojžišova 13:12-18, Jozua 7:11-12, Sudcov 20:19-21 a 24-25).

Vlažnosť nemá len vonkajšie následky (to, že by sa synovia beliala v Izraeli boli len ďalej rozširovali), ale zároveň následky dosahujú aj toho, kto je vlažný. Jedna stará múdrosť vraví o tom, že drevorubačovi sa raz pokazilo porisko na sekere. Prišiel do lesa a spýtal sa stromov, ktorý z nich si môže odpíliť, aby si opravil sekeru. Všetky stromy ukázali na mladý jaseň (nikto sa ho nezastal). Drevorubač ho teda odpíliť, opravil si sekeru a s opravenou sekerou potom vyrúbal celý les.

Poučenie, ktoré si máme vziať z 5. Mojžišovej 13 a Sudcov 19:1-21:25 o *synoch beliala* a varovanie pred nimi, pripomínajú aj slová apoštola Pavla: „*Ba aj z vás samých povstanú mužovia, ktorí budú hovoriť prevrátené veci, aby tiahli učeníkov za sebou.*“ (Skutky 20:30) a apoštola Jána: „*Deti, je posledná hodi-*

*na, a ako ste počuli, že príde antikrist, i teraz už povstali mnohí antikristovia, odkiaľ vieme, že je posledná hodina. Z nás vyšli, ale neboli z nás, lebo keby boli bývali z nás, boli by zostali s nami. Ale aby sa ukázali, že nie sú všetci z nás.*“ (1. Jánov 2:18-19).

Ponaučenie je značné. Je potrebné, aby Cirkev Pána Ježiša Krista držala spolu – bola jednotná, zaujímala sa o každého, kto má problémy (Židom 3:12-13, Židom 12:14-15). V paralele k nášmu starozákonnému príbehu to teda znamená: postaviť sa na stranu Levitu (Sudcov 20:4-9), teda na stranu pravdy (Ján 15:5) a netváriť sa (nebyť vlažným), že problémy (Galatským 6:2) Cirkvi sa nás (nášho zboru) netýkajú (Sudcov 21:8). Je dôležité si uvedomiť, že slová z 5. Mojžišovej 13 platia rovnako pre celý národ (Cirkev), nielen pre niektoré pokolenie alebo mesto (zbor), ako to aj čítame v liste Židom 12:14-15 „...*dozerajúc, aby niekto nezaostával od milosti Božej...*“. Každý v spoločenstve veriach v Pána Ježiša Krista má na to dozerieť. Slová: „*Buďte všetci rovnako zmysľajúci.*“ (1. Petrov 3:8-14) znamenajú pre nás aj nebyť vlažnými (Efezským 5:11; Zjavenie 3:15-16).

Pamätajme na mesto Jabeš-gileád, na jeho zničenie a na príčinu tohto zničenia. Pamätajme na slová Jozua: „*Ja a môj dom budeme slúžiť Hospodinovi*“ (Jozua 24:15; Galatským 2:20; Žalm 119:167).

Marian Riška

<sup>1)</sup> Poznámka redakcie: Slovo *beliál* sa podľa slovníkovej literatúry častejšie vyskytuje v hebrejskom texte Starého zákona. Máva rôzny negatívny význam ako: *nešlachetnosť, zloba, nízkosť a pod.* Toto slovo obyčajne spresňuje podstatné meno, ku ktorému sa viaže (*syn, dcéra, muž, človek, skutok atď.*). Syn *Beliala* (alebo *Belialov človek*) – znamená veľmi hriešny človek; *nešlachetník, ničomník, bezbožník a pod.* Samotné slovo *Belial* (2. Korintským 6:14-15) je často synonymom Satana alebo démona zla.

## Vyčistil som svoj dom

Volám sa Ján Šuranský. Vyrastal som v rodine, v ktorej moja babka z otcovej strany mala silný vplyv na formovanie viery celej rodiny. Nemal som na výber a už ako nemluvňa som bol začlenený do katolíckej cirkvi. Ako som vyrastal, samotná moja existencia i existencia sveta, ktorý ma obklopoval, mi dokazovali, že svet je stvorený a že Stvoriteľom tohto všetkého je Boh.

Božia existencia sa mi zdala príliš vzdialená tej našej, no napriek tomu sme pravidelne chodili na omše a modlili sa ružence. To všetko sa dialo až do dňa, keď babka zomrela. Od toho dňa, mal som asi 10 rokov, sme do kostola išli len občas, snád' zo zotrvačnosti. Osobnú vieru nemal nikto z nás.

Keby sa ma niekto spýtal na viero-vyznanie, tak v tom čase poviem len to, čo bolo do mňa vštepené, že som kresťan-katolík. Kostol bol však pre mňa iba vonkajšia forma prezentujúca Boha, ktorá bola príliš ďaleko od reality môjho života, a tak som si začal robiť, čo som chcel. To som ani netušil, na aký tenký ľad a na akú šikmú plochu vstupujem, pretože časom som robil už nie to, čo som chcel, ale čo som nechcel a nad čím som nemal žiadnu moc. Postupne som sa ponáral do hriechov, z ktorých sa už nedalo vymaniť. Aby som si nemusel priznať, že som otrok, ktorý často koná, čo nechce, a trápi sa kvôli tomu, čo nenávidí, klamal som sám seba a nahováral si, že som slobodný a prirodzenou súčasťou slobody je zrejme konať aj proti svojmu svedomiu.

Neverím, že existuje človek, ktorý by presne takto alebo podobne nevolal a nemodlil sa – v tej chvíli pre neho možno k neznámemu Bohu. Rovnako to bolo so mnou. Keď mi však bolo najhoršie, alebo som niečo potreboval, tak som volal k Bohu – Stvoriteľovi. Hoci nemusel, vidím, že ma často vypočul. Ja som mu však

nedákoval a na svoje volanie opätovne zabúdal. Boh ma pozdvihol z dôsledkov mojich hriechov a trápenia a opäť prišli lepšie dni, až kým som znovu neskĺzol do svojich hriechov.

Mal som tak 20 rokov, keď prvý raz skrze kolegu v práci Boh ku mne poslal posolstvo, svoju zvesť evanjelia. Už v úvode som ho odmietol počúvať. Jediným, čo mi z posolstva toho dňa zostalo, bolo, že Boh nemlčí pri nikom, kto je pripravený počúvať ho. Ja som vtedy ešte nebol. Prešlo tak ďalších osem rokov môjho trápenia v bahne hriechov, počas ktorých síce dominovali rôzne sebazaprenia, predsavzatia, sklamaná a zlyhania, ale skutočný pokoj v živote sa nedostavil. Túžil som po pokoji, ale nedokázal som vyhrať nad hriechom – a to mi vnášalo do života nepokoj.

Začal som sa zaujímať o svetové dianie v politike a o príčiny toho, prečo sú veci také, aké sú. To ma priviedlo do ešte väčšieho zúfalstva, v ktorom som pochopil, že všetko je plné falošnosti a na nič v tomto svete sa nedá spoľahnúť. Všetko je márne, nestabilné, neverné a pomimutélné. Zmieril som sa s tým a povedal som si: „Jedz a užívaj, moja duša, čo vládzeš, lebo zajtra tu možno už nebudeš.“ Touto cestou som sa rozhodol ísť. Cestou sebeckou a materialistickou, až kým nezomriem.

Boh to však nechcel. Dal mi poznať, že žijem ako také zviera s klapkami na očiach, ktoré mi bránia rozmýšľať a vnímať okolitý svet a jeho hlbšie skutočnosti. V jeden



deň, keď som šiel z práce, zrazu som začal vnímať svet okolo seba, že je stvorený a že je komplexný. Že kvety, stromy a všetko vôkol mňa je stvorené. Začal som chápať, ako má všetko svoj účel a ako všetko so všetkým súvisí. Verím, že Boh stiahol závoj, ktorý mi zatemňoval myseľ a dal mi dole z očí klapky, ktoré mi bránili vidieť to, na čo som už bol zabudol: že svet má svojho Stvoriteľa a že má zmysel ho hľadať a pýtať sa po ňom.

Začal som volať k Stvoriteľovi a prosiť, nech mi o sebe zjaví viac. Keď som svoje myšlienky a názory konfrontoval so svojím okolím, odzvou bol iba údiv a nepochopenie. Zúfalo som túžil úprimne sa s niekým pozhovárať. Dokonca som začal chodiť opäť do kostola, ale ani tam som nenašiel nikoho, kto by mi rozumel. Rozpomenul som sa, že v mojom živote bol pred ôsmimi rokmi človek, ktorý so mnou chcel hovoriť o Bohu úprimne. Už síce nebol môj kolega, ale vyhľadal som ho. Povedal som mu niečo v štýle: „Pamätáš, raz si mi chcel niečo povedať, ale ja som ťa nechcel počúvať, no teraz chcem, dopovedz mi to.“ Začal hovoriť, nepamätám si už čo, ale daroval mi malú knižku, takú modrú gideonku, v ktorej mal zvýrazňovačom označené vety, ktoré ho veľmi oslovili. Myslím, že povedal niečo v zmysle: „... čítaj s otvoreným srdcom a pochopíš.“ Dodnes mi v pamäti veľmi utkvela jedna zvýraznená veta s Ježišovými slovami: „Hoc by si celý svet získal, ale svoju dušu zatratíš v pekle, načo ti to je?“

Začal som gideonku čítať a čítal som, až kým som ju nedočítal. Rozmýšľal som o sebe a bol zhrozený z toho, ako veľmi som bol oklamáný. Uvedomil som si, že viac už nie som katolík, že neverím vo vlastnú reformnú zmenu, v ktorej som roky zlyhával. Neveril som ani v sebazapretie a napĺňanie rôznych sviatostí, aby som sa prepracoval aspoň do očistca.

Uveril som však tomu, čo je napísané v liste Efezským 2:4-5 „*Ale Boh súc bohatý v milosrdenstve pre mnohú svoju lásku, ktorou nás zamiloval, aj keď sme boli mŕtvi v previneniach, spolu nás oživil s Kristom – milosťou ste spasení.*“

A vedel som, že nie ja, ktorý som bol mŕtvy vo svojich hriechoch, ale Boh bol ten, kto ma oživil! Môj život naplnila vďačnosť. Uvedomil som si, koľko rokov som proti Bohu rebeloval a hrešil. Koľko rokov používal jeho meno ako nadávku. Meno toho, ktorý mi daroval zrak a nepotrestal ma po spáchaní hriechov, ale ma volal k pokániu. Bol som úprimný a vyznal, že som zhrešil, plakal som a poprosil o odpustenie.

Od tej chvíle začal Boh môj život meniť. Veci, s ktorými som bojoval, zrazu nado mnou nemali žiadnu moc. Pocítil som slobodu a vyčistil svoj dom od všetkého, čo bolo proti Bohu, proti Bohu, ktorému som uveril. Spomínam si, že urobiť jednu vec však bolo veľmi ťažké, a to vyhodit' kríž spolu so soškou. S tým som zápasil viac dní. Nakoniec to hrozné uvedomenie si, že s tým musím vôbec zápašiť a nemám v tom slobodu, do ktorej ma Boh pozval, umocnili slová, ktoré som sa si prečítal: „V duchu a v pravde“ mám pristupovať k Bohu. To všetko spolu zaúčinkovalo a kríž aj sošku som vyhodil. Od tej chvíle som bol úplne slobodný od náboženských predstáv a rituálov.

Boh pre mňa urobil veľké veci, keď ma vytiahol z bahna hriechov a daroval mi slobodu od všetkého, čo ma v živote zotročovalo. Uvedomil som si, že sloboda nespočíva v konaní toho, po čom moje telo zatúži – to je skryté otroctvo. Uvedomil som si, že skutočná sloboda naopak spočíva v nekonaní a v schopnosti ovládať sa. Prvýkrát som pocítil skutočnú slobodu, keď som čítal v Písme: „Všetko môžem, ale nie všetko je pre mňa užitočné a preto sa nenechám ničím ovládať.“

Mal som veľkú túžbu rásť a spoznávať viac vôľu Boha, ktorý neponúka otroctvo, ale slobodu. Priviedol ma do zhromaždenia kresťanov, kde som spoznal aj svoju manželku.

Keď sa spätne pozerám na svoj život, vidím, že som na Boha častokrát volal a Boh ma často aj vypočul, ale Boha som sám v skutočnosti nikdy úprimne nehľadal a keď už bola príležitosť, tak som ho nechcel vpustiť do svojho života. O to viac mu dnes ďakujem, že nie moja, ale jeho vôľa sa stala. Dnes viem, že mi nedlhoval nič okrem svojho spravodlivého hnevu. O to viac si uvedomujem milosť, vďaka ktorej som smel duchovným zrakom

uzrieť Krista a spoznať to, čo sa stalo na kríži a uveriť tomu, že tam za môj hriech Boh zaplatil spravodlivú cenu.

Keď som spoznal evanjelium, dobrú správu o záchrane hriešnika samotným Stvoriteľom, tak som bol ohromený a žasol som nad láskou, zvrchovanosťou, pravdivosťou, večnosťou, múdrosťou, ale i spravodlivosťou Boha. Dodnes ma udivuje, ako táto ohromná správa nadprirodzenou mocou zmenila môj život a ako veľmi formuje moje cesty životom dodnes. Táto správa zmenila v mojom živote to, na čo som sám nemal žiadnu silu. Zmenila môj smer od nepokoja a prázdnoty k pokoju a radosti. Moja vďaka za to patrí Bohu.

## ***Solas číslo 28, 8. ročník, jeseň 2015***

Časopis *Solas* vydáva občianske združenie Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7.  
IČO: 42064619. Je evidovaný Ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Vychádza štyrikrát do roka.

Je nepredajný. Odberateľom ho zasielame bezplatne.  
Číslo 28 vyšlo 7. septembra 2015 v náklade: 2 630 ks.

Tlač: Alfa print, s.r.o. Martin, [www.alfaprint.sk](http://www.alfaprint.sk)

*Žiadosti o zaradenie do zoznamu odberateľov pošlite na poštovú alebo e-mailovú adresu redakcie.*

Dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posilať na účty:

*Z územia Slovenska:*

VÚB Žilina, číslo účtu: SK08 0200 0000 0024 8691 6455;

*Zo zahraničia:* Číslo účtu v tvare IBAN: SK08 0200 0000 0024 8691 6455,  
SWIFT: SUBASKBX; VÚB, Mlynské nivy 1, SK 829 90 Bratislava 25, Slovakia.

Z Českej republiky: Poštovní spořitelna, číslo účtu: 247761864/0300

Fotografie: Redakcia *Solas*

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda

Adresa redakcie: Redakcia *Solas*, P.O.Box 76, 010 07 Žilina 7  
tel.: +421 948 444 155

e-mail: [redakcia.solas@solas.sk](mailto:redakcia.solas@solas.sk)

[www.solas.sk](http://www.solas.sk); [casopis.solas.sk](http://casopis.solas.sk); [blog.solas.sk](http://blog.solas.sk)

ISSN 1337-883X

SOLA SCRIPTURA  
SOLUS CHRISTUS  
SOLA GRATIA  
SOLA FIDE  
SOLI DEO GLORIA



*Solas*

*Stíhajte pokoj  
so všetkými  
a posvätenie...*

*dozerajúc,  
aby niekto nezaostával  
od milosti Božej,*

*aby nevyrástol nejaký koreň horkosti  
a nenarobil nepokoja a trápenia,  
a boli by ním poškrvrnení mnohí!*

Židom 12:14-15

Jedine Bohu patří sláva



Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj Vaším časopisom.  
Čítajte a rozširujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom.  
Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.

[www.solas.sk](http://www.solas.sk)